

4

St. med. nr. 29.

(1922)

Om traktatforhandlingene med Spania.

Utenriksdepartementets innstilling av 21de juli 1922, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av statsråd Joh. Ludw. Mowinckel.)

Siden utarbeidelsen av den Stortinget i meddelelse nr. 22 for 1922 tilstillede samling av dokumenter vedrørende traktatforhandlingene med Spania har den norske og den spanske regjering ved sine diplomatiske representanter i henholdsvis Madrid og Kristiania ført forhandlinger om traktatforholdet mellom de to land. Samtidig er der blitt korrespondert mellom Utenriksdepartementet og legasjonen i Madrid.

Utenriksdepartementet vil foreslå at Stortinget konfidentielt gjøres bekjent med de viktigste av de i saken foreliggende dokumenter og har i den anledning utarbeidet en samling av samme i norsk tekst. I denne samling er likeledes inntatt en skrivelse i sa-

ken fra Kristiansunds Handelsstands Forening. Denne samling som foreligger i trykt stand danner et tillegg til de tidligere i St. med. nr. 8 og nr. 22 meddelte dokumenter.

Under henvisning til ovenstående tillater Utenriksdepartementet sig å

innstille:

At en gjenpart av Utenriksdepartementets innstilling av 21de juli 1922 tillikemed den foreliggende tilleggssamling av dokumenter vedrørende traktatforhandlingene med Spania konfidentielt blir tilstillet Stortinget.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. Skrivelse fra Kristianssunds Handelsstands Forening til Stortingsmann Müller av 4de mai 1922, med bilag	3
2. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 12te mai 1922, optatt i Kristiania 12te mai 1922	4
3. Skrivelse fra den norske minister i Madrid av 13 mai 1922	4
4. Skrivelse fra den norske minister i Madrid av 22de mai 1922	5
5. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 26de mai 1922	5
6. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 27de mai 1922, optatt i Kristiania 27de mai 1922	5
7. Telegram til den norske minister i Madrid, av 28de mai 1922	5
8. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 29de mai 1922, optatt i Kristiania 30te mai 1922	6
9. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 30te mai 1922 med bilag	6
10. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 30te mai 1922, optatt i Kristiania 31te mai 1922	7
11. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 31te mai 1922	8
12. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 1ste juni 1922	8
13. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 31te mai 1922, optatt i Kristiania 31te mai 1922	9
14. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 1ste juni 1922, optatt i Kristiania 1ste juni 1922	9
15. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 2den juni 1922	9
16. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 3dje juni 1922, optatt i Kristiania 3dje juni 1922	9
17. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 6te juni 1922, optatt i Kristiania 6te juni 1922	9
18. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juni 1922	9
19. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 7de juni 1922, optatt i Kristiania 8de juni 1922	10
20. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 9de juni 1922, optatt i Kristiania 10de juni 1922	10
21. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 10de juni 1922, optatt i Kristiania 10de juni 1922	10
22. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 10de juni 1922, optatt i Kristiania 11te juni 1922	10
23. Spanias forslag av 10de juni 1922	10
24. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 12te juni 1922	16
25. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 11te juni 1922, optatt i Kristiania 12te juni 1922	16
26. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 12te juni 1922, optatt i Kristiania 12te juni 1922	16
27. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni 1922	16
28. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni 1922	17
29. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni 1922	17
30. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 14de juni 1922	17
31. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 14de juni 1922, optatt i Kristiania 14de juni 1922	17
32. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 15de juni 1922	18
33. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 15de juni 1922	19
34. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 15de juni 1922	19
35. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 15de juni 1922	20
36. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 16de juni 1922	21
37. Note fra den spanske utenriksminister til den norske minister i Madrid av 9de juni 1922	21
38. Note fra den spanske utenriksminister til den norske minister i Madrid av 13de juni 1922	29
39. Skrivelse fra den norske minister i Madrid av 14de juni 1922, med bilag	29
40. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 18de juni, optatt i Kristiania 18de juni 1922 .	29
41. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 21de juni 1922	30
42. Skrivelse fra den norske minister i Paris til Utenriksministeren av 22de juni 1922	30
43. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 22de juni 1922	31
44. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 23de juni 1922	31
45. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 24de juni 1922	32
46. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 26de juni 1922	32
47. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 26de juni 1922	33
48. Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 27de juni 1922	33
49. Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 27de juni, optatt i Kristiania 27de juni 1922 .	33

Om traktatforhandlingene med Spania.

50.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 27de juni, optatt i Kristiania 28de juni 1922 .	33
51.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 28de juni 1922, optatt i Kristiania 29de juni 1922	34
52.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 29de juni 1922	34
53.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 29de juni 1922	36
54.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 30te juni 1922	36
55.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 30te juni 1922	36
56.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 1ste juli 1922	37
57.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 1ste juli 1922	37
58.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 4de juli 1922	37
59.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 4de juli 1922	38
60.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 5te juli 1922	38
61.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juli 1922	39
62.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juli 1922	39
63.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 7de juli 1922	39
64.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 10de juli 1922	39
65.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 10de juli 1922	39
66.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 10de juli 1922	40
67.	Telegram fra den norske minister i Madrid, avsendt 11te juli 1922	40
68.	Telegram til den norske minister i Madrid, avsendt 12te juli 1922	40
69.	Oversikt over tollsatser for varer opført i liste B	41
70.	Skrivelse av 27de juni 1922 fra Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap	43
71.	Skrivelse av 3dje juli 1922 fra Handelsdepartementet, med 7 bilag	43
72.	Skrivelse av 5te juli 1922 fra Handelsdepartementet, med 3 bilag	48
73.	Skrivelse av 8de juli 1922 fra Handelsdepartementet, med 1 bilag	50
74.	Skrivelse av 4de juli 1922 fra Finans- og Tolldepartementet	54
75.	Ad art. 4 og 5	55
76.	Skrivelse av 11te juli fra konsul Hans Halvorsen	55
77.	Telegram av 12te juli 1922 til den norske minister i Madrid	56
78.	Telegram av 13de juli 1922 fra den norske minister i Madrid	56

Nr. 1.

Skrivelse

fra **Kristiansunds Handelsstands Forening**
til stortingsmann **Müller** av 4de mai 1922.

Vi stadfester vårt telegram av igår og vedlegger hermed den deri nevnte skrivelse til Stortinget til velvillig overlevering, såfremt De måtte finne dette hensiktsmessig. Likeså vedlegges et gjennemslag av skrивelsen.

Vi vil opplyse om, at vi ikke har latt andre foreninger få vår henvendelse til uttalelse, likesom denne heller ikke er meddelt pressen, idet vi har villet undgå ethvert skinn av beskyldninger om agitasjon.

Vi haaper det anførte vil være nok til å bringe folk til eftertanke om stillingens alvorlighet. Blir der ikke nu snart en ordning både med Spania og Portugal, vet vi virkelig ikke, hvordan det hele vil spænde av. Man har jo riktignok statens garanti for iår, men blir der et bra fiske i Finnmark, vil dette selvfølgelig ikke strekke til. Og skulde så galt hende, at det blev varigt brudd både med Spania og Portugal, vil det hele resultere i katastrofe. Oversjøisk kan de jo ikke på langt nær ta det kvantum vi hittil har.

Velvillig anmod departementet om å underrette oss hurtigst mulig, når der blir forandring.

Bilag.

Skrivelse fra Kristiansunds Handelsstands Forening til Stortinget av 4de mai 1922.

Undertegnede forening tillater sig herved å henlede det ærede Stortings oppmerk-

somhet på enkelte forhold, hvis utvikling kan få en skjebnesvanger betydning for vår fiskerierings fremtid.

Som bekjent blev vår klippfiskeeksport under krigen avskåret fra å betjene sine gamle markeder. Etter krigen har der også vært forskjellige vanskeligheter tilstede, hvorav særlig kan nevnes at der i disse år var en hel del klippfisk av dårlig kvalitet her i landet, forårsaket dels ved den lange lagring av statens fisk og dels på grunn av anvendt dårlig salt og ugunstige tørreforhold. Hertil kommer i den senere tid tollkrigen med Spania og Portugal. — Nevnte to land tok i 1914 respektive ca. 17 og 16 millioner kilogram norsk klippfisk av en samlet eksport av ca. 53,3 millioner kg. — I Spania må den norske fisk betale etter den midlertidige overenskomst 25 pct. høiere toll enn fisk fra andre land, noe som i lengden vil virke prohibitivt. — Portugal har som bekjent siden ifjor vært helt stengt for norsk fisk. Norge kan ikke undvære disse to markeder for sin klippfisk, hvis fiskerieringen skal få et normalt forløp.

De ovenfor nevnte vanskeligheter for den norske klippfisk er blitt utnyttet av våre konkurrenter til å innarbeide sig på vår bekostning. Særlig har den engelske klippfiskindustri kunnet profitere i høi grad derav. De engelske etablissementer for kunstig tørring av klippfisk har i disse år gjennomgått stadige og store utvidelser, og med den store fiskerflåte, som finnes derover, råder man over nærsagt ubegrensede kvanta råstoff. Den engelske fisk har i denne tid dessverre fått fast fotfeste såvel i Spania som i Portugal. Konkurransen er dessuten også utstruktet til våre gamle oversjøiske markeder, så hvis Norge bare skal bli hen-

Om traktatforhandlingene med Spania.

vist til disse for sin klippfisk, vil stillingen snart bli prekær.

I denne forbindelse må også gjøres oppmerksom på hvilken stor interesse England har av, at vi fortsetter vår tollkrig med Spania og Portugal, i hvilket siste land England formentlig har den alt overveiende innflydelse.

Foruten England har Island hatt den største fordel av den norske klippfiskeksports trengsler. Tidligere har den norske klippfisk vært foretrukket i det nordre og indre av Spania, men nu er Island på god vei til å vinne disse markeder for sig. — I Lissabon, som er et av verdens beste klippfiskmarkeder, var det før krigen ikke mulig å selge annet enn norsk fisk, og nu overlates dette dyrebare marked til våre konkurrenters fisk, som får udmerket anledning til å innarbeide sig, så det dag for dag blir vanskeligere for den norske fisk å vinne det tapte terreng tilbake. Skal den norske fisk ennu i noen tid bli utestengt helt fra det portugisiske marked, kan det bli spørsmål om årrekker for å få innpass igjen.

Vi vil nevne, at generalkonsulen i Lissabon skrev i sin beretning for året 1911: I Oporto har New Foundlandsfiskene fremdeles forspranget mens den i Lissabon omtrent er aldeles fortrent av norsk klippfisk, der årlig innføres i større mengder, og som her foretrekkes formedelst sin holdbarhet og gode smak. Samtidig opplyste han om, at Lissabon alene innførte det år 10,6 millioner kilo norsk klippfisk. Lissabon tok foruten den vanlige store, fine fisk også omtrent al småfisk, likesom Oporto var vårt største marked for de underordnede kvaliteter, vrak, tredjesort, sei og brosme. Selv om vi ved det nye vrakersystem forhåpentlig får vår kvalitet forbedret så vil intet kunne forebygge at der fremdeles blir både småfisk og underordnede kvaliteter, som jo også må omsettes.

Vi savner dessverre materiell til statistisk å belyse forholdet med den engelske klippfisk.

New Foundlands klippfiskeksport i

1914 androg til 63,4 millioner kilo, hvorav til Spania 10,2 millioner kg. og til Portugal 7,8 millioner kg., mens tallene for året 1918 — ved krigens slutt — var steget til 92,7 millioner kg. samlet eksport, hvorav til Spania 19,5 millioner kg. og til Portugal 22,9 millioner kg. — Vi savner utførlig statistikk for de senere år, men kan opplyse om, at Oporto alene innførte i 1921 av New Foundlandsfisk 345 000 quintaler à 60 kg. eller 20,7 millioner kg.

Hvis de foran påpekte forhold skal fortsette sin utvikling som i den senere tid, vil den norske fiskerinæring lide et ubotelig knek, og vi tillater oss derfor på det aller innstendigste å henstille til det ærede Storting snarest mulig å ordne forholdet med Spania og Portugal, så den norske klippfisk blir likestillet med sine konkurrenter.

Nr. 2.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 12te mai 1922, optatt i Kristiania 12te mai 1922.

127. Idag søkte jeg også den spanske handelsdirektør. På grunn av sin mors dødsfall er han imidlertid fremdeles fraværende. For en tid siden uttalte understatssekretæren overfor mig at der hadde nådd ham et rykte om at endel fransk vin som inneholder noe over 14 grader tillates innført til Norge utenfor kontingenten.

Nr. 3.

Skrivelse

fra den norske minister i Madrid av 13de mai 1922.

Angående den rolle vinspørsmålet spiller for de norsk-spanske traktatforhandlin-

Om traktatforhandlingene med Spania.

ger så tyder meget på at der fra spansk side vil forlanges uforholdsmessig store vederlag fra norsk side for enhver innskrenkning av den spanske vineksport.

Jeg anser det således for sannsynlig at man vilde kunne opnå betydelig større fordele om man i Norge vilde gå til hel ophevelse av hetvinsforbudet enn ved å anta den kontingent på 500 000 liter p. å. som Spania har erklært sig villig til å akseptere.

At dette er så synes også den omstendighet å tyde på at Spania i det hele tatt ikke vilde akseptere noen kontingent for Islands vedkommende, og at Spania straks Island suspenderte sitt forbud gikk med på mestbegunstiget behandling for islandsk klippfisk — og det tiltross for at det spanske utenriksministerium er fullt orientert over at den spanske vineksport til Island sikkert vil bli minimal.

Den økonomiske side av saken synes således for Spania ikke for tiden å spille en så stor rolle som å opnå et fritt marked for vineksporten.

Nr. 4.

Skrivelse

fra den norske minister i Madrid av 22de mai 1922.

Den herværende finske chargé d'affaires har meddelt mig at presidenten for Madrids handelskammer, som for et par dager siden hadde uttalt sig til ham angående utsikten for en spansk-finsk handelsavtale, samtidig i forbigående hadde nevnt at han var helt forvisset om at Spania ikke vilde forandre sin nuværende vinpolitikk likeoverfor Norge.

Nr. 5.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 26de mai 1922.

89. Deres telegram 127. Om De anser det nødvendig kan De overfor den spanske understatssekretær benekte ryktet om at endel fransk vin over 14 grader uten å gå inn i kontingenten innføres til Norge. Sådan import kan visstnok, efter den fransk-norske handelsoverenskomsts slutningsprotokoll, punkt I, undtagelsesvis finne sted efter nærmere avtale mellem den norske og den franske regjering. Hittil har disse imidlertid ikke truffet noen sådan avtale.

Nr. 6.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 27de mai 1922, optatt i Kristiania 27de mai 1922.

145. Mitt 143. Efter hvad det forlyder vil traktatforhandlinger nu bli innledet også mellem Portugal og Spania.

Nr. 7.

Telegram

til den norske minister i Madrid av 28de mai 1922.

90. Deres telegram 134. Deres tidligere telegrammer har jeg oppfattet slik at vi kunde vente at den spanske regjering vilde fremkomme med fullstendig forslag til traktat innen interimsavtalen utløper.

Kan vi fremdeles efter meddelelserne i Deres telegram 134 gå ut fra at der fra Spanias side i de nærmeste dager vil bli avgitt et sådant forslag?

Om traktatforhandlingene med Spania.

De bedes søke uttrykkelig uttalelse herom hos den spanske utenriksminister.

Nr. 8.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 29de mai 1922, optatt i Kristiania 30te mai 1922.

146. Deres telegram 90. Snarest skal jeg søke bragt på det rene sakens stilling. Tiltross for at jeg såvel skriftlig som gjentagende muntlig inntrengende har fremhevet hvor ønskelig det er at Spanias svar fremkommer innen interimsavtalens utløp, har der, som det vil fremgå av mine tidligere telegrammer (kfr. 120, 22, 26, 30 og 134), fra spansk side kun vært stillet i utsikt at svar vil bli avgitt snarest gjørlig. Der er heller ikke fra spansk side uttalt noe bestemt hverken i benektende eller bekreftende retning om at svaret vil bli et fullstendig traktatforslag fra Spanias side. Jeg har dog såvel skriftlig som muntlig fremholdt ønskeligheten herav. Jeg er bekjent med at det spanske svar på traktatforhandlingene avventes med utålmodighet av England og Tyskland.

Nr. 9.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 30te mai 1922.

92. Til mulig bruk for å fremskynde det spanske svar og til Deres veiledning

gis følgende meddelelse om regjeringens stilling til saken:

Den norske regjering er villig til, for å imøtekomme Spania og for endelig å få avsluttet disse langvarige forhandlinger, å anbefale en kontingent av 450 000 liter om året.

Til gjengjeld for en så stor kontingent må der forlanges mestbegunstigelse for vår klippfisk på samme måte som Island har fått. Der bør videre innrømmes toll-lettelser for de varer som er opregnet i den med min skrivelse 175 for 1921 oversendte fortegnelse. Denne fortegnelse forbeholder man sig eventuelt å komplettere.

Hvad angår våre forslag om tollnedsettelse for sydfruktar var disse uttrykkelig betinget av en kontingent som ikke oversteg landets legitime behov. Derfor synes meget nu å tale for å ta disse innrømmelser tilbake eller ialfall vesentlig redusere disse tollnedsettelse som i økonomisk henseende ikke er ubetenkelige. Hvis imidlertid Spanias forslag, bortsett fra kontingenten, blir tilfredsstillende for Norge og kan foreligge en av de nærmeste dager, er regjeringen villig til å fastholde sitt tilbud om tollnedsettelse som foreslått for de nevnte artiklers vedkommende.

Regjeringen vil også gå med på å gi avtalen en midlertidig karakter, som Spania har ønsket det. Den bør dog gjelde minst et år fra ikrafttredelsen og ihvertfall til 30te juni 1923, samt med en opsigelsesfrist på 3 måneder.

Den norske regjering går ut fra som en selvfølge at opsigelsen av sjøfartstraktaten blir tilbakekalt. Det tilføies til Deres private veiledning: Opnåes ikke dette må den iethvertfall gjøres gjeldende for samme tid og på samme måte som den nye overenskomst.

Saken kan nu ikke avgjøres innen utgangen av mai, og man forutsetter derfor at interimsavtalen forlenges inntil avgjørelse foreligger, dog ikke lenger enn til utgangen av juni 1922.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Eventuelle spørsmål om tollmedsettelse må forelegges innen 30te juni, idet Stortinget til den tid akter å avslutte.

Bilag.

Fortegnelse oversendt legasjonen i Madrid med skrivelse nr. 175 for 1921, over norske eksportartikler for hvilke det kunde være tale om å søke fastsatt traktatbundne satser i en eventuell handelsoverenskomst med Spania.

	Nr. i den spanske tolltariff.
Maskinpakning	16, 573 og 697
Ferromangan og ferro-silicium	54
Ståltrådtaug	99
Fiskekroker	127
Aluminium (i blokker eller stenger)	166
Zink i plater, søm eller tråd	180
Andre zinkprodukter	179, 181, 182
Norgessalpeter	206
Natriumnitrat	206
Kalksuperfosfat	206
Ammoniumnitrat	223
Kalciumkarbid	224
Siliciumkarbid	
Natriumnitrit og oxalsyre	242
Titanhvitt	
Drivremmer	345, 501, 574, 697
Tremasse	406
Avispapir og trykkpapir	407, 408, 409, 410
Innpakningspapir	411
Tønne-staver	438
Almindelig tre i bord, planchetter, planker, bjelker, staker, master samt skibskygnings-tømmer	438-442, 447, 448
Høvlede og pløiede bord	443
Treremmer	452, 453
Medisintran	193
Fiske- og hvaltran og andre fettstoffer av dyr	514

Fiske- og hvalguanó og andre naturlige gjødningsstoffer	515
Rogn og andre ikke særskilt nevnte produkter av dyr	518
Dynamoer, elektriske motorer og andre elektriske apparater	538, 539, 540, 541
Telegraf- og telefonapparater	545
Pumper	553, 561
Kraner	560
Heiser	573
Maskiner og forskjellig verkteri	
Klippfisk, stokkfisk	612
Fiskemel	613
Saltet, røket og marinert fisk	615
Kondensert melk (med eller uten tilsetning av andre substanser)	656, 659

Nr. 10.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 30te mai 1922, optatt i Kristiania 31te mai 1922.

148. Deres telegram 90. Med den spanske understatssekretær har jeg idag hat en lengere konferanse. Han sa at traktatkomisjonen nu holdt på med å utarbeide Spanias svar. Han lovet å undersøke når Spanias forslag til traktat kan ventes avgitt og snarest underrette mig herom. At saken hastet var han fullt opmerksom på.

Understatssekretæren meddelte ennvidere at referatene fra interpellasjonen i Stortinget den 23de mai var blitt lest av den spanske utenriksminister. Enkelte av

Om traktatforhandlingene med Spania.

de under interpellasjonen fallne uttalelser hadde gjort et ugunstig inntrykk. Særlig var dette tilfelle fordi der under interpellasjonene ikke var blitt nevnt noe om den spanske svarnote av 17de april iår. Referatet i den norske presse var av den grunn blitt misvisende og ugunstig for Spania. Man måtte ha kunnet gi opplysning om svarnoten av 17de april når der hadde vært anledning til å omtale en sådan detalje som at svaret var forsinket bl. a. på grunn av sykdom. Likeoverfor disse uttalelser fremholdt jeg bl. a. at grunnen til at denne note ikke var blitt omtalt formentlig var den at hele saken kun var blitt omhandlet i korthet og at de norsk-spanske forhandlinger visstnok vil bli referert mere detaljert senere. I det hele tatt er man meget ømfindelig i Spania.

Hvad angår spørsmålet om en ny forlengelse av interimsavtalen uttalte understatssekretæren at man i Spania stilte sig tvilende på dette punkt og at en medvirkende årsak hertil var det ugunstige inntrykk av de nevnte referater. Svar herom vilde dog snart bli avgitt. Jeg fremholdt at jeg syntes det vilde være til skade både for Norge og Spania om en sannsynlig misforståelse skulde medføre et brudd. Det vilde efter min mening være heldig om det kan bli oplyst offentlig på en eller annen måte at Spania har sendt svarnote av 17de april.

Tilslutt benektet jeg det her verserende rykte om at der innføres til Norge utenfor kontingenten endel fransk vin over 14 grader.

Nr. 11.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
31te mai 1922.

94. Mitt 92. Der meddeles til Deres orientering ved fremsettelse av det i mitt telegram 92 omhandlede forslag at der ved «toll-lettelser for de varer som er opregnet

i den i min skrivelse 175 for 1921 oversendte fortegnelse» menes de tollnødsettelse under de nugjeldende spanske minimalsatser som overhodet vil kunne opnåes og i forbindelse hermed mestbegunstigelse for hver av de omhandlede artikler.

Følgende artikler bedes tilføiet i listen: Sagflis, maskiner for hermetikkindustrien og fabrikater av aluminium.

Nr. 12.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
1ste juni 1922.

95. Deres telegram 148. Igår hadde jeg en konferanse med den herværende spanske minister og jeg beklaget det ugunstige inntrykk som interpellasjonen av 23de mai hadde gjort i Spania. Jeg fremholdt i den anledning at i stortingskretse var den spanske regjerings note av 17de april vel kjent. Ennvidere gjorde jeg ham oppmerksom på at debatten av 23de mai ikke så meget angikk den situasjon som forelå 17de april som den der opstod efterat De påny hadde henvendt Dem til den spanske regjering. Debatten blev dessuten holdt for åpne dører og det hadde derfor været uhenksiktsmessig å bringe under diskusjon de spørsmål som noten av 17de april reiser. Videre oplyste jeg at teksten til nevnte note igår som hemmelig dokument blev meddelt Stortingets medlemmer.

Jeg benyttet anledningen til å meddele den spanske minister innholdet av mitt telegram til Dem av 30te f. m. og bad ham samtidig overfor sin regjering støtte vårt forslag til handelsoverenskomst. I den anledning fremhevet jeg at det for den norske regjering var mere en honnørsak enn et økonomisk spørsmål å opnå en kontingent på 450 000 liter istedenfor 500 000 som man fra spansk side hadde foreslått. Den spanske minister vil innberette herom til sin regjering og så ut til å forstå vårt standpunkt.

Nr. 13.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 31te mai 1922, optatt i Kristiania 31te mai 1922.

149. Mitt 148. Idag har den spanske understatssekretær meddelt at efter all sannsynlighet vil Spanias forslag til ny traktat foreligge mot slutten av inneværende uke.

Nr. 14.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 1ste juni 1922, optatt i Kristiania 1ste juni 1922.

150. Mitt 149. Det spanske forslag kan ventes avgitt en av de nærmeste dager, og jeg forstår derfor Deres telegrammer 92 og 94 således at jeg foreløbig ikke fremsetter noe forslag.

Nr. 15.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 2nen juni 1922.

96. Deres telegram 150. De i mine telegrammer 92 og 94 inneholdte meddelelser skulde benyttes av Dem likeoverfor den spanske regjering for å fremskynde det spanske svar og samtidig for å påvirke dette i gunstig retning, samt for å undgå at dette svar inneholdt krav som den norske regjering vanskelig kunde akseptere.

De bedes uten opphold meddele innholdet av mine ovennevnte telegrammer til den spanske regjering.

Nr. 16.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 3dje juni 1922, optatt i Kristiania 3dje juni 1922.

153. Deres telegram 96. Jeg har i formiddag meddelt og sterkt anbefalet den spanske understatssekretær innholdet av Deres telegrammer 92 og 94. Samtidig har jeg overlevert ham en fortegnelse over de varer som ønskes innrømmet mestbegunstigelse og toll-lettelser. Efter understatssekretærens opplysning vil det spanske svar som følge herav ikke kunne foreligge før i løpet av neste uke, men traktatkommissjonen vil mest mulig påskynde dette. Allerede ved tidligere anledninger har jeg fremhevet bl. a. nødvendigheten av mestbegunstigelse for klippfisk, nedsættelse av den prohibitive tollsats for Norgessalpeter og av den høie toll på tremasse, samt at skibsfartstraktaten blir gjenoprettet.

Nr. 17.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 6te juni 1922, optatt i Kristiania 6te juni 1922.

154. Mitt 153. Under min konferanse med den spanske understatssekretær kom jeg også inn på spørsmålet om interimsavtalens forlengelse. Han meddelte at man fremdeles overveiet saken.

Nr. 18.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juni 1922.

97. Deres 153. Jeg ber Dem insistere for å opnå at interimsavtalen blir forlenget til juni måneds utgang.

Nr. 19.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 7de juni 1922, optatt i Kristiania 8de juni 1922.

155. Deres telegram 97. Under konferanse med den spanske understatssekretær har jeg idag pånytt inntrengende insistert på å opnå forlengelse av interimsavtalen til utgangen av juni. Understatssekretæren lovet at svar skulde påskyndes så meget som mulig. Han opplyste samtidig at han håpet det spanske forslag vil kunne fremkomme lørdag den 10. ds.

Nr. 20.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 9de juni 1922, optatt i Kristiania 10de juni 1922.

156. Jeg har ennu intet svar mottatt om forlengelse av interimsavtalen. Underhånden har jeg idag bragt i erfaring at generaltolldireksjonen for noen dager siden har mottatt ordre fra det spanske utenriksministerium om at norske varer avskibet etter 31te mai, skal fortolles efter maksimalsatsene.

Nr. 21

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 10de juni 1922, optatt i Kristiania 10de juni 1922.

157. Mitt 156. Idag hadde jeg pånytt konferanse med understatssekretæren. Han sa at Spania ikke var villig til å forlenge interimsavtalen. Jeg fremhevet at dette var påfallende sålenge traktatforhandlingene pågikk og sa at i Norge vilde dette gjøre et ugunstig inntrykk. Han lovet tilsist å opta saken til behandling pånytt.

Nr. 22.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 10de juni 1922, optatt i Kristiania 11te juni 1922.

158. I ettermiddag har jeg mottatt fullstendig traktatforslag hvorav avskrift om mulig sendes iaften.

Der fremheves bl. a. i følgeskrivelsen at spanske regjering ikke har sett sig istand til å akseptere 450 000, men må fastholde 500 000. Ennvidere fremholdes det at sjøfartstraktaten må behandles særskilt, gjennom spesiell forhandling, uavhengig av nærværende handelstraktat. Den spanske regjering finner, uten å motsette sig at traktaten gis en midlertidig karakter, at overenskomsten bør benevnes konvensjon og ikke arrangement, da den inneholder tariff og da dens varighet blir minst et år med automatisk forlengelse og opsigelig med 3 måneders varsel. For norske produkter er opført i tabell A alle artikler som ved innførsel til Spania både har mestbegunstigelse og reduserte tollsatser, og i tabell B er opført artikler som har mestbegunstiget behandling, hvorunder inngår klippfisk. I artikkel C finnes opført reduserte satser for spanske artikler som innføres til Norge.

Nr. 23.

Spanias forslag

av 9de juni 1922.

(Således som det fremgår av telegram fra den norske minister i Madrid av 11te juni 1922.)

Artikkel 1.

Den spanske regjering forplikter sig til å anvende på de norske varer minimalsatsene i den til enhver tid gjeldende spanske tolltariff.

De norske produkter som finnes opregnet i den til nærværende konvensjon føyede tabell A skal ved innførsel til Spania fortolles efter de i nevnte tabell fastsatte satser. De i tabellen A og B opregnede produkter skal nyte mestbegunstiget behandling.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Den norske regjering forplikter sig til å anvende på de spanske varer i almindelighet den norske tolltariffs minimalsatser og forsåvidt angår de i den til nærværende konvensjon fœiede tabell C de i nevnte tabell fastsatte satser. Samtlige spanske produkter skal derhos nyte mestbegunstiget behandling ved innførsel til Norge.

Artikkel II.

Den norske regjering forplikter sig til, sålenge nærværende avtale gjelder, å tillate innførsel på fat og på flasker samt transport og salg innen riket av spanske musserende og annen vin med en alkoholstyrke av 14 grader eller mindre og ikke å begrense forbruket derav.

Den norske regjering forplikter sig til foreløbig å godta de av de offisielle spanske vinlaboratorier utferdigede analysecertifikater som bevis for at de pågjeldende vine utelukkende er fremstillet ved gjering av saft av friske druer og at de oppfyller de betingelser som den spanske lovgivning krever i hygienisk henseende. Dette skal gjelde inntil de to regjeringer er kommet overens om formen for og innholdet av disse certifikater.

Den spanske regjering skal meddele den norske regjering en liste over de offisielle spanske laboratorier som er bemyndiget til å utstede de ovenfor omhandlede analysecertifikater.

Handelsreisende eller handlende som reiser til Norge for regning av et spansk hus, kan opta bestillinger med eller uten prøver, men uten å føre varer om til salg, hos enhver person eller institusjon som driver handel med vin en gros eller en detail.

Den norske regjering forplikter sig til i enhver henseende å innrømme spansk vin med en alkoholstyrke av 14 grader eller mindre den samme behandling som den der fremtidig måtte bli tilstått produkter med samme alkoholstyrke fra hvilket som helst annet land, og med hensyn til transport, salg og forbruk den gunstigste behandling som nu er eller måtte bli tilstått enten produkter av samme alkoholstyrke fra andre land enn

Spania, eller øl, som inneholder over 4,75 grader alkohol eller drikkevarer av innenlandsk oprindelse med samme alkoholstyrke som spansk vin og musserende vin.

Hvilken ordning der enn fastsettes i Norge med hensyn til innførsel, salg, transport og forbruk av sådan vin og musserende vin som ovenfor angitt, forplikter den norske regjering sig til å tillate at såvel private som utskjenkere og vinhandlere kan få innført og transportert til sitt forbruk eller sin handel ethvert merke av spansk vin eller musserende vin som ovenfor nevnt, uten begrensning av kvantum.

Disse forpliktelser for den norske regjering skal i påkommende tilfelle gå foran enhver lokal innskrenkning som måtte komme i strid med dem.

Artikkel III.

Hvilken ordning der enn fastsettes i Norge med hensyn til innførsel, tilvirkning, salg, transport og forbruk av sterkt alkoholholdige drikke (brennevin og hetvin) forplikter den norske regjering sig til innenfor denne ordning sålenge nærværende avtale gjelder, å tillate innførselen, transport og salg innenriks av spansk brennevin og vin av alle slags med over 14 grader alkoholstyrke med det forbehold at disse produkter skal ledsages av analysecertifikater, utstedt av de spanske offisielle laboratorier. De to regjeringer skal senere komme overens med hensyn til formen for og innholdet av disse certifikater.

Sammensetningen av de i foregående ledd omhandlede naturlige produkter godtgjøres ved analysecertifikater utstedt av de offisielle spanske laboratorier. Sammensetningen av de i foregående ledd omhandlede produkter, som er beskyttet av et varemerke, godtgjøres ved en enkelt analyse, som utføres en gang for alle av de offisielle spanske laboratorier. Analysecertifikatet skal sendes til det norske Finans- og Tolldepartement som gjør sig bekjent med det og gir rikets tollkamre ordre om at ytterligere innførsel skal være tillatt for ett år, uten at der kreves særskilt sertifikat for

Om traktatforhandlingene med Spania.

hver sending av produkter, hvortil det innregistrerte sertifikat knytter sig.

Sammensetningen av de produkter som ikke er beskyttet ved varemerke skal godtgjøres ved analysecertifikat utstedt av de offisielle spanske laboratorier og når sådant mangler kontrolleres sammensetningen i tilfelle av de norske myndigheter.

Den spanske regjering skal meddele den norske regjering en liste over de offisielle laboratorier som er bemyndiget til å utstede de ovenfor omhandlede analysecertifikater.

Hvilken ordning der enn måtte fastsettes i Norge for innførsel av brennevin og av vin med over 14 grader alkoholstyrke forplikter den norske regjering sig til å påse at de personer eller institusjoner som er berettiget til å selge disse produkter til almenheten eller til å anvende dem i sin industri eller til farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk bruk, alltid har rett til å kreve levering av produkter hithørende fra spanske huse som de selv opgir.

Handelsreisende eller handlende, som reiser i Norge for regning av et spansk hus kan opta bestillinger med eller uten prøver, men uten å føre varer om til salg, hos enhver person eller institusjon som er berettiget til å selge brennevin eller vin med over 14 grader alkoholstyrke til almenheten eller til å anvende dem i sin industri (eller til farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk bruk).

Denne sidste bestemmelse finner anvendelse hvilken ordning der enn gjelder i Norge med hensyn til innførsel av eller handel med brennevin eller vin som inneholder mere enn 14 grader alkohol.

Den norske regjering forplikter sig til å innrømme brennevin og vin med over 14 grader alkoholstyrke som innføres fra Spania en i enhver henseende likeså gunstig behandling som den som måtte gjelde for alleslags produkter med samme alkoholstyrke, enten de er av norsk oprindelse eller skriver sig fra noe annet land.

Disse forpliktelser for den norske regjering skal i påkommende tilfelle gå foran en-

hver lokal innskrenkning, som måtte komme i strid med den.

Artikkel IV.

Den norske regjering forplikter sig til ikke å pålegge de produkter som omhandles i artiklene II og III (spansk brennevin, vin eller musserende vin) spesielle forbud, avgifter eller tilleggsavgifter som måtte ha til formål å innskrenke den innførsel som er hjemlet ved de foregående artikler.

Artikkel V.

Bestemmelsene i nærværende avtale kommer ikke til anvendelse på de begunstigelser som Spania har tilstått eller måtte tilstå Portugal, Marokko eller de spansk-amerikanske republikker og heller ikke på de innrømmelser Norge har tilstått eller måtte tilstå grenseland samt Danmark og Island.

Artikkel VI.

Konvensjonen trer ikraft ved ratifikasjonens utveksling i Madrid. Den skal ha en varighet av et år og kan derefter opsies med 3 måneders varsel.

Slutningsprotokollen.

Idet man skrider til undertegnelse av handelskonvensjonen av d. d. har den spanske og den norske regjering, for å undgå enhver tvist som anvendelsen av konvensjonen kunde gi anledning til, funnet det nødvendig å presisere følgende punkter:

Punkt I. Al vin av spansk oprindelse, kommende fra Spania, og inneholdende til og med 14 grader alkohol hvilken sammensetning den enn har skal ansees som «*bordvin*», såfremt den er ledsaget av certifikat, utstedt av en ocnologisk stasjon eller en annen dertil bemyndiget offisiell spansk institusjon og i hvilket stadfestes, at den omhandlede vin ikke inneholder over 14 grader alkohol og at dens sammensetning er i overensstemmelse med den spanske vinlovgivning.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Punkt II. I tilfelle av at bordvin, hvortil refereres i punkt I i enkelte år skulde overstige 14 grader alkohol skal den spanske og den norske regjering bli enige om en viss toleranse med hensyn til nevnte overstigelse.

Punkt III. I tilfelle av at innførselen av brennevin og vin med over 14 grader alkoholstyrke blir underkastet en forbudsordning i Norge, skal der, sålenge nærværende avtale gjelder, innføres til Norge et årlig minimumskvantum av 500 000 liter brennevin eller vin med over 14 grader som har sin oprindelse i og kommer fra Spania, og såfremt innførselen av disse produkter skulde bli forbeholdt et stats- eller statskontrollert monopol er det forutsetningen at der vil bli sørget for innførselen av nevnte kvantum av de ovenfor angitte drikkevarer. Den norske regjering forplikter sig likeledes til at der i begge tilfelle skal bli oprettet filialer eller agenturer av monopoliet i størst mulig antall byer og til ikke å innføre eller tillate innført innskrenkninger i salg og forbruk av alkoholholdige drikke, hvis innførsel er tillatt i henhold til nærværende avtale.

Dessuten forlanger Spania at kontingenten skal fordeles på følgende måte:

Sherry	125 000 liter
Malaga	225 000 —
Tarragona og Valencia tilsammen	100 000 —
Cognac og likører tilsammen	50 000 —

Det skal påsees av den norske regjering at nevnte vines natur og spesielle karakter ikke forandres.

Punkt IV. Den norske regjering forplikter sig likeledes til ikke å tillate gjenutførselen fra Norge av spansk vin og brennevin av over 14 grader alkoholstyrke.

Punkt V. Den norske regjering påtar sig såsnart nærværende avtale trer ikraft å overta etter en liste som vil bli forelagt den av den spanske minister i Kristiania, al brennevin og vin på over 14 grader alko-

holstyrke som befant sig på norsk tolloplag den 20de mars 1921 og for hvilke den spanske eksportør ikke har erholdt betaling, til de markedspriser som gjaldt den dag de ankom til vedkommende tollsted.

Det er forutsetningen at det i nærværende protokolls punkt 3 omhandlede minimum — på 500 000 liter brennevin og vin over 14 grader — ikke omfatter de kvanta som den norske regjering skal overta.

Punkt VI. Den norske regjering tillater innførselen uten analysecertifikat av spansk brennevin og musserende vin, såfremt den er blitt innlastet innen 15 dage før offentliggjørelsen i «Gaceta de Madrid» av handelsavtalen av idag, dog med forbehold av almindelig inspeksjonsrett for de norske tollmyndigheter.

Punkt VII. Men hensyn til § 4 i nærværende avtale er det forutsetningen at såfremt innførselen av lett vin eller av het vin og brennevin blir forbeholdt et statsmonopol skal dette monopol ikke kunne beregne sig for de forretninger som det avslutter mere enn godtgjørelse av omkostninger og en rimelig handelsfortjeneste.

Punkt VIII. Med hensyn til anvendelsen av artiklene 2 og 3 i nærværende handelsavtale er det forutsetningen at der i Norge ikke vil være noen hindringer for innførsel av de prøver som er nødvendige dels for representanter eller handlende som reiser for regning av spanske huse, dels under samme betingelser som de som gjelder for handlende og representanter for stedlige agenter for sådanne spanske huse, og avsendes av de spanske produsenter eller handlende til nevnte representanter, handlende eller stedlige agenter.

Punkt IX. Den norske regjering skal ikke legge noensomhelst hindring iveien for at spanske undersåtter som måtte ønske å nedsette sig fritt i Norge og hengi sig likeledes med full frihet til utøvelsen av handel og industri således som norske undersåtter i Spania.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Tabell A.

(Reducerte tollsatser og mest begunstiget behandling for norske varer).

Løpenr. i den spanske tolltariff		Kgr.	Pesetas
107	byggnings- og skibsbygningstømmer	pr. 100	17,60
110	tremassekub	» 1000	0,75
115	trevarer, dreiet eller utskåret etc.	» 100	42,00
141	sagflis	» 100	0,80
191	drivrem av lær etc.	» 1	3,20
214	guano og andre organiske gjødningsstoffer	» 100	0,05
218	andre dyravfald, hvorunder rogn	» 100	0,50
259	fint tungsten stål	» 100	120,00
329	jern- og stålkabler med tekstilfibre	» 100	45,00
370	fiskekrok	» 1	4,00
458	aluminiumstråd m/ tekstilfibre	» 100	28,00
459	aluminiumstråd u/ tekstilfibre	» 100	38,00
627	dynamo, elektrisk motor etc. over 5000 kgr.	» 100	36,00
629	elektricitetmaskin over 5000 kgr. (15 %)		15%
633	brytere, strømbegrensere etc. fra 1 til 100 kgr.	» 100	90,00
»	do., do. fra 100 til 1000 kgr.	» 100	80,00
»	do., do. fra 1000 til 5000 kgr.	» 100	60,00
»	do., do. over 5000 kgr.	» 100	40,00
643	telegraf- og telefonapparat	» 1	2,00
802	urenset torsketran	» 100	4,00
803	medicintran	» 100	6,00
804	anden animalsk olje urenset	» 100	2,00
805	do. renset	» 100	5,00
886	syntetisk nitrat, hvorunder Norgesalpeter	» 100	0,25
918	oxalsyre etc.	» 100	28,00
ex 958	natrium nitrat	» 100	24,00
1328	fiskemel	» 100	12,00
1331	annen saltet, røket eller marinert fisk undtagen i eske	» 100	18,00
1409	kondensert melk uten sukker	» 100	100,00

Om traktatforhandlingene med Spania.

Tabel B.

(Mestbegunstiget behandling for norske varer).

Løpenummer i den spanske tolltariff.	
97 til 99 og 111 til 112	staver, sleepers (trekasser) etc. etc.
100 til 103	bord
254 til 255	ferromangan, ferrosilicium etc. etc.
456 til 63	aluminium og fabrikater
480 til 86	sink og fabrikater
527 til 530	heiser og kraner
575 og 584 til 587	pumper etc. etc.
588	brandpumper etc.
890	kalk superfosfat
923	kalcium karbid
1021 til 31	tremasse, cellulose, papir
1327	klipfisk, stokfisk
1424	fiskelim

Tabell C.

(Tollreduksjon for spanske varer).

Løpenr. i den norske tolltariff		Den reduserte tollsats	Den nu gjeldende tollsats
		Øre	Øre
163	appelsiner, limoner, citroner, pomeranser . .	2 pr. kg.	10
164	druer	2 —	50
165	bananer	5 —	40
222	epler, pærer	12 —	18
x 168	melon	2 —	40
171	fiken og fikenost	5 —	20
172	rosiner	8 —	15
174	kastanje	10 —	10
175	mandler	5 —	50
532	hasselnød	40 —	40
3126—328	kork, propper	50 —	50—150
226	tørrede grønsaker	40 —	40
591	ris, uskallet løs	390 pr. 100 kg.	390
592	do., i emballage	5 pr. kg.	5
593	do., skallet i emballage	7 —	7
774	vin under 21 grader på flaske	70 pr. liter	150
»	do. på fat	34 ¹ / ₂ —	70
325	uforarbeidet kork	fritt	fritt
566	salt	fritt	fritt

Om traktatforhandlingene med Spania.

Nr. 24.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
12te juni 1922.

101. Deres telegrammer 157 og 158. Jeg hadde idag en samtale med den herværende spanske minister og beklaget at den spanske regjering ikke hadde sett sig istand til å gå med på den av os foreslåtte kontingent på 450 000 liter årlig. Jeg vilde dog, tilføiet jeg, personlig anbefale, at den norske regjering aksepterer 500 000.

Med hensyn til sjøfartstraktaten henledet jeg hans oppmerksomhet på at for Norge vilde det ha liten interesse om handelsavtalen med Spania kommer istand, hvis vi ikke har noen sikkerhet for sjøfartstraktatens fornyelse på en måte som er tilfredsstillende for oss. Jeg uttalte at den norske regjering naturligvis vilde være beredt til å opta forhandlinger så snart som mulig angående en ny sjøfartstraktat, således som den spanske regjering ønsket det, og antydet muligheten av at der i handelsoverenskomsten kunde inntas en bestemmelse ifølge hvilken norske skibe, inntil en endelig sjøfartstraktat var kommet istand, skulde nyte mestbegunstiget behandling i Spania.

Tilsist gjorde jeg ham oppmerksom på det urimelige i at den spanske regjering ikke vilde forlenge interimsavtalen. Jeg bad ham inntrengende å søke utvirket at den spanske regjering i så henseende forandrer sitt standpunkt.

De bedes gjøre spanske utenriksminister underhånden bekjent med disse uttalelser og samtidig insistere på at interimsavtalen blir fornyet.

Nr. 25.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
11te juni 1922, optatt i Kristiania 12te juni
1922.

160. Mitt 159. Det spanske forslag har, som det vil sees, en viss likhet med den

nye spansk-schweiziske traktat, bl. a. artikkel 1, hvor Schweiz gir alle spanske varer mestbegunstiget behandling. I spansk følgeskrivelse meddeles det at trerør, maskinpakning og titanhvitt ikke er medtatt i listen, da man først må undersøke disse artiklers tollnummer. Hvad sjøfartstraktaten angår skal jeg snarest mulig sondere spørsmålet.

Nr. 26.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
12te juni 1922, optatt i Kristiania 12te juni
1922.

162. Interimsavtalen idag ytterligere forlenget en måned inntil 30te juni. Varer avskibet direkte denne måned og ankommet innen 15de juli skal tollbehandles overensstemmende avtalen. Konsulatene underrettet.

Nr. 27.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni
1922.

163. Deres telegram 101. Mitt 160. Igår hadde jeg en konferanse med den spanske understatssekretær. Jeg fremholdt at Norge hadde liten interesse av handelstraktat, såfremt vi ikke hadde noen sikkerhet med hensyn til sjøfartstraktaten. Understatssekretæren svarte at Spania finner sjøfartstraktaten foreldet, og at der derfor bør foretas visse endringer, således at man ikke uten videre kan akseptere en fornyelse. I Spania vilde man imidlertid først se resul-

Om traktatforhandlingene med Spania.

tatet av traktatforhandlingene. Snarest mulig skal jeg forelegge for Spanias utenriksminister innholdet av Deres telegram 101.

Nr. 28.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni 1922.

164. Mitt telegram 162. Understatssekretæren har antydnet likeoverfor mig at Spania neppe vil kunne gå med på at interimsavtalen efter dens utløp 30te juni blir forlenget pånytt.

Nr. 29.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 13de juni 1922.

165. Mitt 159. I likhet med det nye spanske forslag til Norge bestemmer den nye schweizisk-spanske traktat at traktaten skal tre ikraft ved utveksling av ratifikasjonene. Tiltross herfor trådte den schweizisk-spanske traktat ikraft straks efter å være undertegnet ved noteveksling.

Nr. 30.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 13de juni 1922, optatt i Kristiania 14de juni 1922.

166. Mitt 163. Idag har jeg hatt en konferanse med den spanske understatssekretær angående sjøfartstraktaten. Jeg har pånytt påpekt at det er nødvendig at man fra norsk side har sikkerhet for at sjøfartstrak-

taten blir fornyet på tilfredsstillende måte. Jeg har herunder fremhevet at det er ønskelig at det eventuelt fastslås i konvensjonen at skibsfarten skal nyte mestbegunstiget behandling. Under diskusjonen av ovennevnte sak reiste sig også spørsmålet om forholdet mellem en sådan klausul og vor ikraftværende sjøfartstraktat. Resultatet blev at understatssekretæren lovet å ta op til overveielse hvorvidt det lot sig gjøre å fastslå at Norge og Spania gjensidig skulde nyte mestbegunstiget behandling med hensyn til skibsfart efter utløpet av den ikraftværende sjøfartstraktat i februar 1923 under forutsetning av at ny sjøfartstraktat ikke kunde være avsluttet innen dette tidspunkt. Dette under den forutsetning at handelskonvensjonen vedtas og da kun for den tid denne er ikraft. Understatssekretærn fant at det vilde være det heldigste at en sådan avtale eventuelt blev fastslått ved egen protokoll og ikke inntatt i handelskonvensjonen. Understatssekretæren lovet mig svar i saken.

Nr. 31.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 14de juni 1922, optatt i Kristiania 14de juni 1922.

167. Mitt 166. Skriftlig har nu den spanske understatssekretær underhånden meddelt mig at den spanske regjering i prinsippet intet har å innvende mot at der under forutsetning av at Norge aksepterer det spanske traktatforslag i sin helhet, da, samtidig med at handelstraktaten undertegnes, også undertegnes en tilleggsprotokoll, hvori der fastsettes at den ikraftværende sjøfartstraktat benyttes inntil den utløper et år efter opsigelsesdatum og at der deretter skal være gjensidig mestbegunstiget behandling med hensyn til sjøfart inntil 3 måneder efter tilleggsprotokollens opsigelse. Denne skal imidlertid ikke kunne opsies før

Om traktatforhandlingene med Spania.

1ste april 1923. Dette opretholder den adskillelse som alltid har bestått i traktatforholdet mellom Norge og Spania med hensyn til handel og sjøfart. Praktisk talt faller mestbegunstigelsens minimumsvarighet således sammen med den minimumstid av et år som handelskonvensjonen skal være ikraft.

Jeg gjorde idag under en fornyet konferanse med den spanske understatssekretær gjeldende at uttrykket «integramente» (i sin helhet) selvsagt ikke blir bokstavelig å forstå. Understatssekretæren var for såvidt enig heri.

Nr. 32.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
15de juni 1922.

102. Deres telegrammer 158 og 159. Som foreløbig svar på det spanske forslag bedes De meddele den spanske utenriksminister følgende, dog med alt forbehold, idet den i Deres ovennevnte telegrammer bebudede tekst til det spanske forslag ennå ikke er fremkommet:

Artikkel I. Den norske regjering er i prinsippet villig til å gå med på den foreslåtte ordning med listene A, B og C, men forbeholder sig eventuelt senere å komme tilbake til hvilke artikler ønskes opført på henholdsvis liste A og B, samt på de tollreduksjoner som blir å innrømme norske eksportprodukter. Det kan bemerkes foreløpig at maskinpakning, ståltråddaug uten tekstilfibre, dynamoer under 5 000 kg., sukret kondensert melk, alkalisk fosfat, maskiner for hermetikkindustrien samt kemiske produkter som natrium nitrit ikke kan sees å være opført på nogen av listene. Ennvidere bedes fersk fisk tilføiet på liste A eller B.

Hvad liste C angår bemerkes: Da den norske regjering erklærte sig villig til å gå

med på en så høy kontingent som 450 000 liter var forutsetningen den at Spania skulde akseptere de tilbudte tollnedsettelse på sydfruktar uten yderligere innrømmelser.

Den norske regjering er villig til å gå med på de fra spansk side foreslåtte konvensjonalsatser for kastanjer, tørrede frukter og ris, samt å tilstå den tollfrihet som er forlangt for uforarbeidet kork og kjøkensalt. Den norske regjering vil derimot nødvendig binde sine tollsatser for epler og pærer, ialfall ikke for epler, idet den i så henseende må ha frie hender av hensyn til den store import som foregår fra visse land, spesielt fra Amerika og Australien. Såvidt vites innføres der intet eller ialfall kun lite av epler og pærer fra Spania. Likeledes nærer den norske regjering betenkeligheter ved å gå med på den konvensjonalsats som den spanske regjering har foreslått for vindruer, idet denne vilde medføre et ytterligere tap i tollinntektene på ca. 72 000 kroner om året. På den annen side vilde den fra norsk side foreslåtte konvensjonalsats av 10 øre etter de erfaringer man har gjort med hensyn til det norske marked for vindruer ikke medføre nogen innskrenkning i importen. Man forbeholder sig likeledes å komme tilbake til den konvensjonalsats som er foreslått for korkpropper.

Med hensyn til de forlangte reduksjoner på vin er å bemerke: Ved traktaten med Spania av 1904 blev tollsatsene for vin sat til: For vin på fat kr. 0,40, for vin på flasker kr. 0,70 og for musserende vin kr. 1,50. For vin på fat blev satsen i 1909 etter krav fra fransk side satt ned til kr. 0,345. Med Frankrikes samtykke er imidlertid nu i 1921 satsene forhøiet til henholdsvis kr. 0,70 og kr. 1,50 og kr. 3,00 uten å være tariffestet hvilket er en naturlig følge av pengenes senkede verdi.

I den forbindelse kan bemerkes at tollsatsene på vin av samme grunn i en rekke land har undergått lignende forhøielser.

Av hensyn til de uforholdsmessig store tap i tollinntektene som de satser vilde medføre som Spania foreslår kan den norske regjering ikke gå med på disse.

Nr. 33.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
15de juni 1922.

103. Artikkel II, første ledd, kan aksepteres.

Artikkel II, annet ledd, kan aksepteres med den i mitt telegram 58, tredje ledd, omhandlede tilføielse som blir å innskyte efter ordet «henseende» på følgende måte «dog kun for vin under 14 grader, altså utenfor kontingenten, under forutsetning av at den ikke er tilsatt alkohol i større mengder enn nødvendig til opbevaring og transport» overensstemmende med den spanske utenriksministers uttalelser i nevnte note av 14de september 1921.

Artikkel II, tredje, fjerde, femte, sjette og syvende ledd, kan aksepteres. Hvad syvende ledd angår henvises forøvrig til nedenstående bemerkninger i anledning av slutningsprotokollens punkt 3, annet ledd, annen passus.

Artiklene III, IV og V kan aksepteres. Dog forekommer det at reservasjonen fører svært langt når der fra Spanias side også medtas land som de sydamerikanske republikker.

Artikkel VI kan aksepteres.

Slutningsprotokollens punkt 1. Det er forutsetningen at denne bestemmelse ikke tar sikte på annet enn vin under 14 grader alkohol og som utelukkende er fremstillet ved gjæring av saft av friske druer og fyller de betingelser som den spanske lovgivning krever i hygienisk henseende som nevnt i artikkel II, annet ledd. Bestemmelsen i slutningsprotokollens punkt 2 synes også å peke i den retning. Da bestemmelsen i sin nuværende form kan gi anledning til misforståelser, og da der ikke gis noen bestemt definisjon av det deri brukte uttrykk «bordvin», hvilket heller ikke forekommer i noen annen av konvensjonens bestemmelser, foreslår man prinsipielt at punktet utgår og subsidiært at det redigeres på følgende måte:

«Al vin av spansk oprindelse, kommende fra Spania og inneholdende til og med 14 grader alkohol og som utelukkende er fremstillet ved gjæring av saft av friske druer og oppfyller de betingelser som den spanske lovgivning krever i hygienisk henseende skal ansees som bordvin såfremt den er ledsaget av sertifikat utstedt av en oenologisk stasjon eller en dertil bemyndiget offisiell spansk institusjon og i hvilket stadfestes at den omhandlede vin ikke inneholder over 14 grader alkohol og at dens sammensetning er overensstemmende med den spanske lovgivning og med de i nærværende konvensjons artikkel II inneholdte bestemmelser.»

Nr. 34.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
15de juni 1922.

104. Punkt 2. Den tilsvarende bestemmelse i den fransk-norske overenskomsts tilleggsprotokolls punkt 1 er begrenset til sauternes og burgunder. Allerede av hensyn til vårt forhold til Frankrike vil vi ikke kunne gå med på en sådan generell bestemmelse som foreslått fra spansk side. Bortsett herfra vil en så generell bestemmelse lett tenkes å ville undergrave den norske lovgivnings bestemmelse om 14 graders alkoholgrense. Det spanske forslag kan derfor ikke aksepteres i sin nuværende form. Dersom det derimot er en spansk vin av spesiell navn-given art eller type som måtte antas i enkelte årgange å gjære over 14 procent er den norske regjering villig til å gå med på et eventuelt forslag om at den skal bli enig med den spanske regjering om en viss toleranse med hensyn til denne spesielle vinsort.

Punkt 3 første ledd. Idet den norske regjering beklager at den spanske regjering ikke har funnet å kunne gå med på det norske tilbud om en kontingent av 450 000

Om traktatforhandlingene med Spania.

liter vil den for snarest å bringe disse langvarige forhandlinger om en handelstraktat til et positivt resultat, være villig til å anbefale for Stortinget å gå med på en kontingent av 500 000 liter.

Punkt 3 annet ledd. Denne bestemmelse kan ikke aksepteres da det lett kan misforstås og utvilsomt vil bli gjenstand for mistydninger ikke minst fra norsk side. Den norske regjering kan ikke gå med på noen bestemmelse som vil kunne tydes som en forpliktelse for den til å foreslå endret gjeldende lovgivning eller gripe inn likeoverfor det ved gammel gjeldende lov etablerte kommunale selvstyre. Dette har sikkert heller ikke vært den spanske regjeringens mening, men leddet i dets nuværende skikkelse kan misforstås. For vinhandelens og omsetningens vedkommende i de forskjellige byer og kommuner blir forholdet uforandret som nu med den endring at det blir det eventuelle vinmonopol med dets filialer som trer i de private handlendes sted. Slutningen av leddet synes også helt overflødig idet hovedprotokollens artikkel II første ledd uttrykkelig forplikter den norske regjering til «ikke å begrense forbruket» av spanske vine under 14 procent.

Det bemerkes ennvidere at den fransk-norske overenskomst ikke inneholder noen bestemmelse tilsvarende den heromhandlede passus i det spanske forslag. For å bringe på det rene hvorledes den franske overenskomsts bestemmelser skulde fortolkes i forhold til den bestående norske lovgivning på dette område blev de norske og franske forhandlere i Paris enige om at den norske delegasjonsformann i siste møte før undertegnelsen av konvensjonen fant sted skulde meddele de franske delegerte et memorandum vedrørende disse spørsmål og at de franske delegerte skulde erklære sig enige i samme. Teksten til dette memorandum¹ sendes i et annet telegram av d. d. Jeg ber Dem foreslå for den spanske utenriksminister at en lignende fremgangsmåte følges ved undertegnelsen av den norsk-spanske

overenskomst samt å henstille til samme at den spanske regjering slutter sig til det i nevnte memorandum fremstilte og av den franske regjering vedtatte synspunkter.

Nr. 35.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
15de juni 1922.

105. Punkt 3 tredje ledd. Når den norske regjering erklærer sig villig til å gå med på en så høi kontingent som 500 000 liter vil den nødiggå med på en fordeling av kontingenten, idet den ønsker å vinne erfaring hvad angår anvendelsen av disse 500 000 liter før den tar standpunkt til en fordeling av dette kvantum. Man foreslår derfor principalt at fordeling av kontingenten bortfaller. Dersom en av grunnene til at den spanske regjering ønsker en fordeling fastslått skulde være den at den frykter for at der ikke vil bli kjøpt en tilstrekkelig mengde østspanske vine bemyndiger jeg Dem til underhånden å meddele den spanske utenriksminister at den norske regjering i så henseende vil stille sig så imøtekommende som mulig.

Punkt 3 fjerde ledd. Denne bestemmelse kan ikke aksepteres. Den stemmer heller ikke med forutsetningen i artikkel III femte ledd hvorefter den norske regjering «forplikter sig til å påse at de personer eller institusjoner som er berettiget til å selge de omhandlede produkter til almenheten eller til å anvende dem i sin industri eller til farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk bruk alltid har rett til å kreve levering av produkter hithørende fra spanske huse som de selv opgir.»

Punkt 4. Forpliktelsen for den norske regjering til ikke å tillate gjenutførsel fra Norge kan selvfølgelig bare gjelde det kon-

¹ Finnes inntatt i St. prp. nr. 128 for 1921.

Om traktatforhandlingene med Spania.

tingerte kvantum. Som det nu er redigert kan det nemlig forstås som gjeldende alle spanske vine og brennevine over 14 grader alkoholstyrke. Dessuten må den kun gjelde gjenutførselen i handelsøiemed av hensyn til det kvantum som handelsflåten eller fangst-ekspedisjoner trenger.

Punkt 5 kan aksepteres. Den norske regjering vilde dog foretrekke at datoen blev satt til 3dje februar 1921 jfr. note fra den norske chargé d'affaires i Madrid til den spanske utenriksminister av 19de august 1921.

Punkt 6 kan aksepteres.

Punkt 7 kan aksepteres, dog således at der efter ordet «statsmonopolet» blir tilføiet «eller statskontrollert monopol».

Punkt 8 kan aksepteres.

Hvad punkt 9 angår vil det stride mot den bestående norske lovgivning i sin nuværende form. Punktet foreslås derfor redigert som en gjensidighetsbestemmelse, således at begge lands undersätter tilståes rett til å nedsette sig og til å utøve handel og industri i det annet land innenfor rammen av de respektive lands lovgivning.

Nr. 36.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
16de juni 1922.

107. Deres telegram 167. Overfor den spanske regjering ber jeg Dem uttale den norske regjerings tilfredshet i anledning av meddelelsen om mestbegunstiget behandling av den norske skibsfart for tilfelle av at det ikke skulde lykkes å få fornyet sjøfartstraktaten innen utløpet av den ennukraftværende sjøfartstraktat. Man vilde dog anse det hensiktsmessig at opsigelse av protokollen angående skibsfarten ikke kan finne sted før opsigelsen av handelsavtalen. Imidlertid håper man sikkert at der innen den tid vil være kommet istand ny sjøfartstraktat.

Nr. 37.

Note

fra den spanske utenriksminister til den norske minister i Madrid, datert 9de juni 1922.

(Oversatt fra spansk.)

Det memorandum av den 2nen ds., som Deres Excellence har overlevert understatssekretæren i dette departement, med det nye norske tilbud om en midlertidig handelsavtale mellem Spania og Norge mottok jeg i det øieblikk jeg, i henhold til det ønske som Deres Excellence hadde gitt uttrykk for i Deres Note av 8de mai sistleden, belavet mig på å oversende Dem et fullstendig forslag til handelsoverenskomst.

Hans Katolske Majestets regjering, som er besjelet av det samme opriktige ønske om å komme til forståelse om en handelsoverenskomst med Norge, har i den villigste ånd underkastet det nevnte tilbud et nøiaktig studium og er enig i å akseptere størsteparten av dette tilbud i den form, som Deres Excellence vil kunne se i det forslag til overenskomst som jeg har den ære å oversende Dem vedlagt.

Det har imidlertid ikke vært mulig for H. K. M.'s regjering å akseptere tilbudet i dets helhet, eftersom denne av grunne, der allerede tidligere er meddelt ikke finner å kunne gå med på den kontingent på 450 000 liter vin og øvrige spirituøse drikke av mere enn 14 grader alkoholinnhold, som den norske regjering tilbyr Spania, idet den ser sig nødt til av samme grunne å fastholde de 500 000 liter, som den tidligere har forlangt.

Ennvidere finner H. K. M.'s regjering at kravet om, at den av Spania den 11te februar sistleden opsagte skibsfartstraktat skal vedbli å være ikraft, ikke bør berøres i nærværende overenskomst men være gjenstand for særskilte forhandlinger. Endelig, uten at man motsetter sig at nevnte overenskomst får en midlertidig karakter og at dens gyldighet fastsettes til et tidsrum av minst et år, hvorefter den skal vedbli å stå ved makt på ubestemt tid, inntil 3 måneder

Om traktatforhandlingene med Spania.

etterat den er blitt opsagt. Som Deres Excellence foreslår, finner jeg at den overenskomst som de to land måtte bli enige om bør benevnes «konvensjon» og ikke «arrangement», idet man må ta i betraktning at denne benevnelse er den riktige al den stund overenskomsten skal inneholde konvensjonale tariffier med reduksjoner i de gjeldende tollsatser.

De innrømmelser H. K. M.'s regjering gjør er så betydelige, at jeg føler mig forvisset om at den norske regjering vil vite fullt ut å verdsette dem og på sin side innrømme de spanske produkter de fordeler som den spanske regjering gjør krav på.

Foruten at der innrømmes den norske klippfisk de fordeler som den norske regjering ønsket idet der tilståes denne vare, såvelsom de øvrige artikler, opregnet i tabell B, mestbegunstiget behandling, gjøres der betydelige nedsettelse i tollsatsene i tariffens 2den kolonne for alle de norske produkter, som er opregnet i tabell A (foruten at der også innrømmes disse mestbegunstiget behandling), hvorved, i en eller annen form, de norske krav er skjedd fyldest. Imidlertid er noen av de artikler, som i tillegg til Deres Excellenses nevnte memorandum er opført med numrene 2, 24 og 28, såsom «almindelig trerør», «emballasje for maskiner»¹ og «Titanhvitt» ikke medtatt i listene A og B, idet der er opstått tvil om under hvilke rubrikker i den spanske tolltariff de blir å klassifisere. Jeg tør be Deres Excellence om nærmere opplysninger angående dette spørsmål.

Endelig opføres i avdeling C de tollsatser som H. K. M.'s regjering krever fastsatt for en rekke spanske varer ved innførsel til Norge, idet henvises til Deres Excellenses uttalelse i Deres note av 16de februar sistleden. Til de i sistnevnte note nevnte varer er føiet enkelte andre artikler av interesse for den spanske handel. Spesielt anmoder H. K. M.'s regjering om at de opgitte konvensjonalsatser for vin ikke må bli forandret. Man må nemlig ta i betraktning, at det her dreier sig om det produkt, som

danner den betydeligste del av den spanske utførsel til Norge og at de avgifter som antydes i den fra norsk side foreslåtte konvensjonaltariff er ekstraordinært høie. Man må derfor insistere på en reduksjon til 34,5 øre for vin på fat og til 70 øre for vin på flasker. Disse satser som fantes i den gamle norske traktat utgjør allerede temmelig høie avgifter. Høiere avgifter enn disse siste vilde volde betydelig skade for den spanske vineksport til Norge.

Efter en moden overveielse av saken, og i ønsket om å opnå en tilfredsstillende ordning av de tariffmessige vanskeligheter som for tiden forefinnes mellem Spania og Norge, har H. K. M.'s regjering den ære ved Deres Excellenses mellemkomst å tilstille den norske regjering vedlagte forslag til overenskomst i det håp, at den norske regjering, besjelet av lignende følelser vil bidra til opnåelsen av det nevnte mål.

Bilag.*Utkast til handelsoverenskomst mellem Spania og Norge.*

(Oversatt fra spansk.)

Artikkel I.

(Innledningen var sløifet i telegrammet).

Sålange nærværende konvensjon står ved makt forplikter den spanske og den norske regjering sig til følgende:

a) Den spanske regjering skal på norske varer i sin almindelighet anvende de tollsatser, som står opført i annen kolonne i den til enhver tid gjeldende spanske tolltariff. På de norske varer, som finnes opregnet i den til nærværende konvensjon vedfødte liste A, skal den spanske regjering anvende de i nevnte liste opførte satser.

De i de vedfødte lister A og B opregnede varer skal nyte mestbegunstiget behandling.

b) Den norske regjering skal på spanske varer i sin almindelighet anvende tolltariffens minimumssatser. På de varer, som finnes opregnet i liste C, skal den

¹ Senere rettet til «maskinpakning».

Om traktatforhandlingene med Spania.

norske regjering anvende de satser som er opført i nevnte liste. Alle spanske varer skal derhos nyte mestbegunstiget behandling.

Artikkel II.

Den norske regjering forplikter sig til sålenge nærværende avtale gjelder, å tillate innførselen på fat og på flasker samt transport og salg innen riket av spanske musserende og annen spansk vin med en alkoholstyrke av 14 grader eller mindre og ikke å begrense forbruket derav.

Den norske regjering forplikter sig til foreløbig å godta de av de offisielle spanske vinlaboratorier utferdigede analysecertifikater som bevis for at de pågjeldende vine utelukkende er fremstillet ved gjæring av saft av friske druer og at de oppfyller de betingelser som den spanske lovgivning krever i hygienisk henseende. Dette skal gjelde inntil de to regjeringer er kommet overens om formen for og innholdet av disse certifikater. Den spanske regjering skal meddele den norske regjering en liste over de offisielle spanske laboratorier som er bemyndiget til å utstede de ovenfor omhandlede analysecertifikater.

Handelsreisende eller handlende, som reiser i Norge for regning av et spansk hus, kan opta bestillinger med eller uten prøver, men uten å føre varer om til salg, hos enhver person eller institusjon som driver handel med vin en gros eller en detalj.

Den norske regjering forplikter sig til i enhver henseende å innrømme spansk vin med en alkoholstyrke av 14 grader eller mindre den samme behandling som den der fremtidig måtte bli tilstått produkter med samme alkoholstyrke fra hvilket som helst annet land, og med hensyn til transport, salg og forbruk den gunstigste behandling som nu er eller måtte bli tilstått enten produkter av samme alkoholstyrke fra andre land enn Spania, eller øl, som inneholder over 4,75 grader alkohol eller drikkevarer av innenlandsk oprindelse med samme alkoholstyrke som spansk vin og musserende vin.

Hvilken ordning der enn fastsettes i Norge med hensyn til innførsel, salg, transport og forbruk av sådan vin og musserende vin som ovenfor angitt, forplikter den norske regjering sig til å tillate at såvel private som utskjenkere og vinhandlere kan få innført og transportert til sitt forbruk eller sin handel ethvert merke av spansk vin og spansk musserende vin som ovenfor nevnt, uten begrensning av kvantum.

Disse forpliktelser for den norske regjering skal i påkommende tilfelle gå foran enhver lokal bestemmelse, som måtte komme i strid med dem.

Artikkel III.

Hvilken ordning der enn fastsettes i Norge med hensyn til innførsel, tilvirkning, salg, transport og forbruk av sterkt alkoholholdige drikke (brennevin og hetvin) (spirituoses y vinos fuertes) forplikter den norske regjering sig til, innenfor denne ordning og sålenge nærværende avtale gjelder å tillate innførsel, transport og salg innenriks av spanske alkoholholdige drikkevarer og vine av alle slags med over 14 grader alkoholstyrke med det forbehold at disse produkter skal ledsages av analysecertifikater, utstedt av de spanske offisielle laboratorier.

Disse analysecertifikater, om hvis form og innhold de to regjeringer senere skal komme overens, skal godtgjøre sammensetningen av nevnte naturlige produkter.

Forsåvidt angår produkter, som er beskyttet av et varemerke, skal disses sammensetning godtgjøres ved en enkelt analyse, som skal gjøre tjeneste for fremtiden og som utføres av de offisielle spanske laboratorier. Analysecertifikatet skal sendes til det norske finans- og tolldepartement, som gjør sig bekjent med det og gir rikets tollkamre ordre om at ytterligere innførsel skal være tillatt for et år, uten at der kreves særskilt sertifikat for hver sending av produkter, hvortil det godkjente sertifikat knytter sig.

Sammensetningen av de produkter,

Om traktatforhandlingene med Spania.

som ikke er beskyttet ved varemerke, skal godtgjøres ved analysecertifikat, utstedt av de offisielle spanske laboratorier og når sådant mangler kontrolleres sammensetningen i tilfelle av de norske myndigheter.

Den spanske regjering skal meddele den norske regjering en liste over de offisielle laboratorier som er bemyndiget til å utstede de ovenfor omhandlede analysecertifikater.

Hvilken ordning der enn måtte fastsettes i Norge for innførsel av alkoholholdige væsker og av vin med over 14 grader alkoholstyrke forplikter den norske regjering sig til å påse at de personer eller institusjoner som er berettiget til å selge disse produkter til almenheten eller til å anvende dem i sin industri eller til farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk bruk, alltid har rett til å kreve levering av produkter hithørende fra spanske huse som de selv opgir.

Handelsreisende eller handlende, som reiser i Norge for regning av et spansk hus kan opta bestillinger med eller uten prøver, men uten å føre varer om til salg hos enhver person eller institusjon, som er berettiget til å selge alkoholholdige væsker eller vin med over 14 grader alkoholstyrke til almenheten eller til å anvende dem i sin industri (eller til farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk bruk).

Denne siste bestemmelse finner anvendelse hvilken ordning der enn gjelder i Norge med hensyn til innførsel av eller handel med alkoholholdige væsker eller vin som inneholder mere enn 14 grader alkohol.

Den norske regjering forplikter sig til å innrømme alkoholholdige væsker og vin med over 14 grader alkoholstyrke som innføres fra Spania en i enhver henseende like så gunstig behandling som den som måtte gjelde for alleslags produkter med samme alkoholstyrke, enten de er av norsk oprindelse eller skriver sig fra noe annet land.

Disse forpliktelser for den norske regjering skal i påkommende tilfelle gå foran enhver lokal bestemmelse, som måtte komme i strid med dem.

Artikkel IV.

Den norske regjering forplikter sig til ikke å pålegge de produkter, som omhandles i artiklene II og III (spansk brennevin, vin og musserende vin) spesielle forbud, avgifter eller tilleggsavgifter som måtte ha til følge å innskrenke den innførsel som er hjemlet ved de foregående artikler.

Artikkel V.

Bestemmelsene i nærværende avtale kommer ikke til anvendelse på de begunstigelser som Spania har tilstått eller måtte komme til å tilstå Portugal, spanske zone, Marokko eller de spansk-amerikanske republikker og heller ikke på de innrømmelser Norge har tilstått eller måtte komme til å tilstå grenseland samt Danmark og Island.

Artikkel VI.

(Hele artiklen avviker fra telegrammet).

Nærværende konvensjon, som trer i kraft såsnart ratifikasjonene, efter forutgående iakttagelse i begge land av de formalia, som de respektive lovgivninger foreskriver, er utvekslet i Madrid, og som skal gjelde i et år, å regne fra dagen for nevnte ratifikasjoners utveksling, skal i tilfelle av at den ikke er blitt opsagt med tre måneders varsel, fortsette å gjelde inntil tre måneder efter den blir opsagt.

I tilfelle av opsigelse skal varer, som har vært skibet fra de respektive land mens konvensjonen ennu stod ved makt nyte godt av dens bestemmelser når de ankommer til bestemmelseslandet innen 15 dager efter konvensjonens utløp.

I henhold til hvilket de respektive befullmektigede har avsluttet og satt sitt segl på nærværende overenskomst.

Utferdiget i

Slutningsprotokoll.

Idet man skrider til avsluttelse av handelskonvensjonen av d. d. har den spanske og den norske regjering i ønsket om å undgå

Om traktatforhandlingene med Spania.

enhver tvist som anvendelsen av konvensjonen kunde gi anledning til, funnet det heldig å presisere følgende punkter:

P u n k t 1. Al vin av spansk oprindelse, kommende fra Spania, og inneholdende til og med 14 grader alkohol, hvilken sammensetning den enn har, skal ansees som bordvin, såfremt den er ledsaget av sertifikat, utstedt av en eonologisk stasjon eller en annen dertil bemyndiget offisiell spansk institusjon, i hvilket det stadfestes at den omhandlede vin ikke inneholder over 14 grader alkohol og at dens sammensetning er i overensstemmelse med den spanske vinlovgivning.

P u n k t 2. I tilfelle av at bordvin, hvortil refereres i punkt 1, i enkelte år skulde overstige 14 grader alkohol, skal den spanske og den norske regjering bli enige om en toleranse med hensyn til nevnte overstigelse.

P u n k t 3. Hvis der i Norge gjelder en forbuds- eller innskrenkningsordning med hensyn til innførselen av brennevin og vin med over 14 grader alkoholstyrke, skal der, sålenge nærværende avtale gjelder, innføres til Norge et årlig minimumskvantum av 500 000 liter brennevin eller vin med over 14 grader som har sin oprindelse i og kommende fra Spania, og såfremt innførselen av disse produkter skulde bli forbeholdt et stats- eller statskontrollert monopol er det forutsetningen at der vil bli sørget for innførselen av nevnte kvantum av de ovenfor angitte drikkevarer. Den norske regjering forplikter sig likeledes til at der i begge tilfelle skal bli opprettet filialer eller agenturer av monopoliet i størst mulig antall byer og til ikke å innføre eller tillate innført innskrenkninger i salg og forbruk av alkoholholdige drikke, hvis innførsel er tillatt i henhold til nærværende avtale.

Importen av omhandlede 500 tusen liter skal fordeles på følgende måte:

Sherry av god kvalitet og av kjent merke (de narca y de buena calidad)	125 000 liter
Malaga, do.	225 000 —

St. med. nr. 29 — 3.

Tarragona og valencia, do., til-	
sammen	100 000 liter
Konjakk og likører, do., til-	
sammen	50 000 —

Enhver behandling i Norge av nevnte vine, konjakk og likører, hvis følge vil være en forandring av sammens natur og spesielle karakter, skal forbydes og rettslig følges av den norske regjering.

P u n k t 4. Den norske regjering forplikter sig likeledes til ikke å tillate gjenutførsel fra Norge av spansk vin og brennevin over 14 grader.

P u n k t 5. Den norske regjering erklærer at den, såsnart nærværende avtale trer ikraft, vil overta, efter en liste som vil bli forelagt den av den spanske minister i Kristiania, alt brennevin og all vin på over 14 grader som befant sig på norsk tolloplag den 20de mars 1921 og for hvilken den spanske eksportør ikke har erholdt betaling, til de markedspriser som gjaldt den dag de ankom til vedkommende tollsted. Det er forutsetningen at den i nærværende protokolls punkt 3 omhandlede minimumskontingent på 500 000 liter brennevin og vin over 14 grader ikke omfatter de kvanta, som den norske regjering skal overta.

P u n k t 6. Den norske regjering tillater innførselen uten analysecertifikat av spansk brennevin og musserende vin og andre spanske vine, såfremt de er blitt innlastet innen 15 dage før offentliggjørelsen i «Gaceta de Madrid» av handelsavtalen av idag, dog med forbehold av almindelig inspeksjonsrett for de norske tollmyndigheter.

P u n k t 7. Med hensyn til artikkel 4 i nærværende avtale er det forutsetningen at såfremt innførselen av lett vin eller av het vin og brennevin blir forbeholdt et statsmonopol skal dette monopol ikke kunne beregne sig for de forretninger, som det avslutter, mere enn godtgjørelse av omkostninger og en rimelig handelsfortjeneste.

P u n k t 8. Med hensyn til anvendelsen av artiklene 2 og 3 i nærværende han-

Om traktatforhandlingene med Spania.

delsavtale er det forutsetningen at der i Norge ikke vil være noen hindringer for innførsel av de prøver som er nødvendige, dels for representanter eller handlende som reiser for regning av spanske huse, dels under samme betingelser som de som gjelder for handlende og representanter for stedlige agenter, for sådanne spanske huse og avsendes av de spanske produsenter eller

handlende til nevnte representanter, handlende eller stedlige agenter.

Punkt 9. Den norske regjering skal ikke legge noensomhelst hindring i veien for at spanske undersåtter som så måtte ønske fritt kan nedsette sig i Norge og likeledes med full frihet hengi sig til utøvelsen av handel og industri således som norske undersåtter i Spania.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Tabell A.

(Avgifter ved innførsel til Spania).

Løpenr. i den spanske tolltariff		Kgr.	Pesetas
107	trelast forarbeidet til deler (elementos) til bygning og skibsbygning	pr. 100	17,60
110	tremassekub til papirfabrikasjon	» 1000	0,75
115	dreiede og utskårne trevarer, malet, fernisert eller ikke, undtagen møbler og «beading»	» 100	42,00
ex 141	sagflis	» 100	0,80
191	drivremmer, tuber og andre fabrikata av lær og huder for maskiner	» 1	3,20
214	guano og andre organiske gjødningsstoffer	» 100	0,05
218	andre dyravfall (hvorunder rogn) ¹	» 100	0,50
259	fint stål inneholdende tungsten eller vanadium eller annen legering undtagen kulstoff, med en tetthet av over 8,50	» 100	120,00
329	jern- og ståltrådaug med tekstilfibre	» 100	45,00
370	fiskekroker av alle slags	» 1	4,00
458 a	aluminiumstråd uten tekstildekke	» 100	28,00
459	aluminiumstråd med eller uten andre bestanddele	» 100	38,00
627	dynamoer, elektriske motorer, ventilatorer koblet til elektriske motorer, alternatorer, transformatorer og magneter, startbrytere, rheostater og løse dele til samme over 5000 kg.	» 100	36,00
629	elektriske installasjoner med hvilken som helst motortype, selv elektrisk, generatorer og kommutatorer over 1000 kg.		15%
633	brytere, strømbegrensere etc., lampetter og annet elektrisk bimateriel av metaldele, montert på isolasjonsmateriale fra 1 til 100 kg.	» 100	90,00
633	do., do. fra 100 til 1000 kg.	» 100	80,00
633	do., do. fra 1000 til 5000 kg.	» 100	60,00
633	do., do. over 5000 kg.	» 100	40,00
643	telegraf- og telefonapparater, centralborde, løse dele	» 1	2,00
802	torsketran, urensset	» 100	4,00
803	do., rensset eller medicinal	» 100	6,00
804	andre animalske oljer, urensset	» 100	2,00
805	do. rensset (luktfri)	» 100	5,00
886	syntetisk kalcium, ammonium og soda-nitrat og andre syntetiske, nitrogene sammensetninger (Norgesalpeter) ¹	» 100	0,25
918	oxalsyre og handelsoxalater	» 100	28,00
ex 958	natrium nitrat	» 100	24,00
1328	fiskemel	» 100	12,00
1331	annen saltet, røket eller marinert fisk undtagen i eske	» 100	18,00
1409	kondensert melk uten sukker	» 100	100,00

¹ Tilføiet av legasjonen i Madrid.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Tabell B.

(Norske varer som ved innførsel til Spania skal nyde mestbegunstiget behandling.)

Løpenr. i den spanske tolltariff.	
97 til 99 og 111 til 112	staver, sleepers, stolper, vinfat (trekasser)
100 til 103	almindelig tre i bord, planker
254 til 255	ferromangan, ferrosilicium, ferretungsten, og andre ikke nevnte legeringer.
456 til 63	aluminium og fabrikater
480 til 86	zink og fabrikater
527 til 530	heiser og kraner av alle slags
575	maskiner til heving av vand og til overrisling av land
584 til 87	maskiner til bevegelse av vesker
890	kalk superfosfat
923	kalسيوم karbid
1021 til 31	tremasse, cellulose, trykkpapir
1327	klipfisk, stokfisk
1424	fiskelim
588	brandpumper og ildslukningsmateriel

Tabell C.

(Tollreduksjon for spanske varer)

Løpenr. i den norske tolltariff.		Den reduserte tollsats	Den nu gjeldende tollsats
		Øre	Øre
163	appelsiner, lemoner, citroner, pomeranser . . .	2 pr. kg.	10
164	druer	2 —	50
165	bananer	5 —	40
222	epler, pærer	12 —	18
ex 168	meloner	2 —	40
171	fiken og fikenkake	5 —	20
172	rosiner	8 —	15
174	kastanjer	10 —	10
175	mandler	5 —	50
532	hasselnøtter	40 —	40
326—328	korkpropper	50 —	50—150
226	tørrede grønsaker	40 —	40
591	ris, uskallet løs	390 pr. 100 kg.	390
592	do., i emballage	5 pr. kg.	5
593	do., skallet i emballage	7 —	7
774	vin under 21 grader på flasker	70 pr. liter	150
•	do. på fat	34 ¹ / ₂ —	70
325	uforarbeidet kork	fritt	fritt
566	kjøkkensalt, rått eller raffinert	fritt	fritt

Om traktatforhandlingene med Spania.

Nr. 38.

Note

fra den spanske utenriksminister til den norske minister i Madrid av 13de juni 1922.

(Oversatt fra spansk.)

Under henvisning til vår samtale av i formiddag har jeg den fornøielse å meddele Dem efter utenriksministerens ordre at Hans Katolske Majestets regjering i prinsippet ikke har noe imot at der, såfremt Norge aksepterer i dets helhet det forslag til handelsoverenskomst som blev oversendt Dem den 9de ds., samtidig med at nevnte handelskonvensjon avsluttes også blir undertegnet en tilleggsprotokoll i hvilken det erklæres at den nu ikraftværende sjøfartstraktat skal fortsette å gjelde inntil utløpet av et år å regne fra den dag den blev opsagt, og at hvert av de to land derefter gjensidig skal anvende mestbegunstiget behandling på det annet lands skibsfart inntil 3 måneder efter opsigelsen av denne tilleggsprotokoll, hvilken opsigelse ikke skal kunne foretas før 1ste april 1923.

Jeg nærer ingen tvil om at denne ordning helt ut vil tilfredsstille Deres regjering, idet den på samme tid som den opretholder den adskillelse som alltid har bestått og bør bestå i traktatforholdet mellem Spania og Norge med hensyn til handel og sjøfart, praktisk talt bringer minimumsvarigheten av mestbegunstigelsestraktaten for sjøfarten til å falle sammen med den minimumsvarighet av et år i hvilken den foreslåtte handelsoverenskomst skal gjelde.

Nr. 39.

Skrivelse

fra den norske minister i Madrid av 14de juni 1922.

I slutningsprotokollens punkt 9 omhandles som det vil sees, spørsmålet om utlendingers rett til å drive handel og industri.

I forbigående kom jeg forleden dag inn på dette spørsmål under en konferanse med den spanske understatssekretær. Han henviste til artikkel 15 i den spanske «Codigo de Comercio» som den artikkel der inneholder det vesentlige angående dette spørsmål.

Jeg tillater mig derfor herved å oversende en avskrift av nevnte artikkel 15.

Bilag.

Utdrag av den spanske «Codigo de Comercio».

(Oversatt fra spansk.)

Utlendinger og selskaper stiftet i utlandet som vil utøve handelsvirksomhet i Spania er underkastet sitt lands love for såvidt angår deres juridiske handleevne, og er underkastet nærværende lovs bestemmelser i alt som angår opprettelse av anlegg på spansk territorium, utøvelse av deres handelsvirksomhet, samt med hensyn til verne-ting.

Denne artikkels bestemmelser skal ikke prejudisere hvad der i spesielle tilfeller måtte fastsettes ved traktater og overenskomster med andre makter.

Nr. 40.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 18de juni 1922, optatt i Kristiania 18de juni 1922.

169. Deres telegrammer 102, 103, 104 og 105. Sannsynligvis vil legasjonen imorgen den 19de ds. tilstille Spanias utenriksminister note inneholdende foreløbig svar på det spanske forslag.

Anmerkning.

Efter senere innløpet meddelelse fra minister Lie blev sådan note tilstillet den spanske utenriksminister den 19de juni.

Nr. 41.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
21de juni 1922.

110. Mitt 105. Vintollen. Jeg ber Dem gjøre den spanske regjering oppmerksom på at en eventuell nedsettelse i nugjeldende norske tollsatser automatisk øieblikkelig vil virke også til fordel for de franske vine, og som følge herav vilde fordelene av en sådan nedsettelse bli helt illusorisk for den spanske vineksperts vedkommende. De bes likeledes opplyse at selvom den danske og svenske vintoll er mindre enn vor, idet der i Sverige betales kr. 0,34 for vin under 14 grader og kr. 1,00 for vin mellom 14 og 25 grader og i Danmark kr. 0,80 for vin på flasker og kr. 0,25 for vin på fat, så fordyres vinen i høi grad i disse land på grunn av store indre avgifter eller andre byrder. Den svenske vin- og spritcentral som er eneberettiget til import og salg engros i hele landet, er således av den svenske regjering pålagt å innbetale til den svenske statskasse en avgift som i 1921 beløp sig til 5 millioner og i 1922 til 10 millioner kr. For å kunne skaffe tilveie disse betydelige beløp har man måttet forhøie prisene betraktelig. I virkeligheten virker denne ordning som en indre avgift. For Danmarks vedkommende skal jeg snarest mulig komplettere disse opplysninger.

Jeg ber Dem tilslutt gjøre den spanske regjering oppmerksom på at de foreslåtte tollsatser der som ovenfor bemerket også måtte anvendes for fransk vin, vilde bety et meget følelig tap for den norske statskasse.

Nr. 42.

Skrivelse

fra den norske minister i Paris til utenriksministeren av 22de juni 1922.

I anledning av den diskusjon som i over et år har pågått angående min anbefaling av det spanske traktatforslag, uten at jeg er blitt avsket eller har hatt anledning til

noen forklaring, anser jeg nu å burde fremholde, at jeg, da jeg anbefalte forslaget, ikke var uvidende om den daværende regjeringens mening, men at jeg anså det for min plikt, uten hensyn til høire eller venstre, å anbefale forslaget, fordi jeg med 30 års erfaring om spanske forhold hadde fått overbevisning om at intet bedre kunde erholdes for vort land, og at vi ellers fikk tollkrig; at denne anbefaling alene gjaldt sålenge vi kunde erholde den gamle toll på klippfisk og tremasse og derfor bortfalt i og med den nye spanske tariffs publisering den 18de mai f. å.; at jeg under disse samtaler med den spanske utenriksminister så langt ifra ga ham anledning til å tro at forslaget vilde bli akseptert i Norge, at jeg tvertimot sterkt fremholdt at jeg anså det for meget vanskelig for den norske regjering å kunne akseptere samme (se mitt telegram nr. 94 av 12te mai 1921), samt at jeg straks efter den spanske tolltariffs publisering i telegram den 22de og 25de mai fremholdt, at hele grunnlaget for ordning efter det spanske forslag — modifisert eller ikke — hermed var forrykket, og nytt grunnlag for mulig overenskomst måtte søkes.

Efter å ha konstatert ovenstående tror jeg, da kontingentspørsmålet atter er på dagsordenen, i den anledning å burde fremkomme med noen praktiske bemerkninger, og har jeg i øiemed å erfare opfatningen her hatt en lengere samtale med direktøren for de kommersielle saker i Utenriksministeriet. Jeg nevnte for M. de Vitrolles, hvorledes både direktøren for de politiske saker og den daværende direktør for de kommersielle saker hadde sagt mig at man intet hadde å innvende mot den av Spania forlangte større kontingent, og at det derfor hadde vakt noen forbauselse at M. Pralon hadde uttalt sig som meddelt i utenriksminister Ræstads skrivelse til denne legasjon nr. 255 av 22de mai d. å. M. de Vitrolles uttalte at det var så at den franske regjering ikke vilde gjøre Norge noen vanskeligheter, men at det hadde forekommet de franske handelsmyndigheter at man, når vor overenskomst med Spania eventuelt var kommet istand, kunde tale

Om traktatforhandlingene med Spania.

sammen om der var anledning til at Frankrike fikk noen kompensasjon. Derfor hadde M. Pralon uttalt sig som skjedd, men man var her overbevist om at saken, om dertil overhodet var anledning, vilde kunne ordnes i all forsonlighet. Det var utvilsomt så at Frankrike når de ga en annen makt en utvidet kontingent ga det samme til de stater som allerede hadde traktater med Frankrike. Jeg svarte hertil at hvad vi hadde gitt Frankrike og eventuelt kanskje nødedes til å gi Spania og Portugal efter min mening blott var en kjøpeskilling for å få en traktat og at det hadde vært feilaktig å kalde det kontingent. En kontingent efter fransk opfatning var en tillatelse til å innføre inntil et visst kvantum, men ikke en fast forpliktelse til å kjøpe et eller annet kvantum. Hvis spørsmålet ikke opfattedes som en kontrakt om kjøp, men som en almindelig kontingent vilde jo Spania kunne forlange at vi foruten de 500 000 liter vin skulde kjøpe 400 000 liter konjakk, og andre land komme med samme krav — noe som vilde være en *reductio in absurdum* av det hele, og som det jo ikke kunde være tale om fra norsk side å gå med på. Mitt ræsonnement syntes å gjøre inntrykk, og både direktøren og underdirektøren, som også kom tilstede, innrømmet at hvis hvad vi hittil hadde kalt en kontingent i virkeligheten blott kunde sies å være et fast kjøp, så kunde man visselig intet forlange. I alle tilfelle, tilføiet direktøren, vilde vi alltid i alt venskap kunne bli enige, om vi i sin tid talte om saken.

Under de forhåndenværende omstendigheter, og hvis kontingentsystemet opretholdes, henstiller jeg til overveielse om det for å undgå diskusjoner her og andre steder ikke vilde være klogest å forsøke å gi de forlangte kjøp en sådan form at de får utseende av hvad de er. Helst turde kanskje kontingentene holdes utenfor traktatene og overlates til monopolet. I så henseende turde det være påkrevet og klogt, at monopolet snarest iverksettes og som foreslått får form av et handelsmonopol under statsgaranti og ikke av et statsmonopol.

Tilslutt må det imidlertid være mig tillatt å uttale, at man således som situasjonen nu fortøner sig, ikke lengere kan skjule for sig selv at det handelspolitisk vil være mest overensstemmende med Norges interesse å opta hele spørsmålet om hetvinsforbudet til fornyet overveielse.

Nr. 43.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
22de juni 1922.

113. Mellem den franske traktat og det spanske forslags tekst finnes der visse uoverensstemmelser. Disse synes ikke å ha realitetsbetydning, men for å undgå senere misforståelser bør dog den franske traktats tekst såvidt mulig brukes.

Hvad menes med tilføielsen i slutningsprotokollens punkt 3: «eller innskrenkningsordning». De bes ved henvendelse til det spanske utenriksministerium å skaffe opplysninger angående dette spørsmål. Hvis Norge skulde gå til en forhøielse av alkoholgrensen fra 14 til 21 grader må det være ganske klart at kontingentkravet bortfaller. Det vilde være ønskelig at der ved undertegnelsen av overenskomsten blir gitt en uttrykkelig tilkjennelse herav ved spesiell protokoll eller noteutveksling.

Nr. 44.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
23de juni 1922.

114. Mitt 105. Spania skal, ifølge det spanske forslags artikkel I, anvende på norske varer i almindelighet satsene i annen kolonne i den spanske tolltariff som til enhver tid måtte være gjeldende, mens Norge skal anvende på spanske varer i almindelighet minimalsatsene i den norske tollta-

Om traktatforhandlingene med Spania.

riff. Jeg går ut fra at dette må forstås således at det er minimalsatsene i den til enhver tid gjeldende norske tolltariff som skal anvendes. Jeg ber Dem, for å undgå enhver misforståelse å søke tilføiet ordene «til enhver tid gjeldende» i forslaget artikkel I, punkt B.

Nr. 45.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 24de juni 1922, optatt i Kristiania 25de juni 1922.

171. Deres telegram 113. Idag hadde jeg en lengere konferanse med den spanske understatssekretær. Jeg uttalte at kontingentkravet selvfølgelig måtte bortfalle hvis alkoholgrensen skulde bli forhøiet til 21 grader og foreslog å tilkjennegi dette ved noteutveksling eller protokoll. Understatssekretæren svarte at Spania ikke ennu engang kunde utsette sig for lignende innskrenkninger i vinimporten til Norge som hadde funnet sted under og efter krigen under den forrige traktats løpetid. Spania måtte derfor i så henseende i nevnte noteutveksling eller protokoll eventuelt innta en reservasjon. Hertil fremholdt jeg at de skritt som dengang blev tatt måtte ansees som force majeure og at der var særlige omstendigheter tilstede, og at den traktat vi nu skulde avslutte måtte avsluttes i god tro. Hvad angår uttrykket «eller innskrenkningsordning» i slutningsprotokollens punkt 3 refererte dette sig også til samme spørsmål. Jeg fremholdt da at denne tilføielse hverken var medtatt i tidligere spanske forslag eller i den franske traktat og henstillet inntrengende at den måtte bli sløifet, så meget mere som den var helt overflødig, idet Spania i selve traktaten har garanti nok. Jeg fremholdt samtidig at den antydede reservasjon i eventuell protokoll eller noteutveksling med hensyn til forhøielse av alkoholgrensen til 21 grader måtte utelates, så meget mere

som dette vilde bety en ny innrømmelse til Spania. Jeg har overlevert den spanske understatssekretær to promemoria vedrørende disse spørsmål. Denne lovet at saken skulde bli tatt under overveielse og at han derefter vilde avgi svar.

Deres telegram 114. Jeg påpekte at der, for å undgå enhver misforståelse måtte gjøres følgende tilføielse i artikkel I, punkt B: «til enhver tid gjeldende». Jeg antydet at det måtte bero på en tilfældighet at dette var utelatt, og at der selvfølgelig måtte være full gjensidighet. Jeg overleverte likeledes et memorandum angående denne sak.

Understatssekretæren bemerket at man fra norsk side gjorde mange innsigelser. Jeg benyttet denne anledning til å påpeke at norsk klippfisk efter forslaget ikke får noen nedsettelse med indirekte henpeken på Spanias forlangende om at vintollen skal reduseres.

Understatssekretæren meddelte at de norske bemerkninger for tiden blev behandlet.

Nr. 46.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 26de juni 1922.

115. Deres 171. Hvis ordene «eller innskrenkningsordning» i slutningsprotokollens punkt 3 blir stående må jeg bestemt fastholde kravet om opsettelse av protokoll eller noteutveksling, slående fast at kontingentkravet faller bort hvis og når Norge forhøier alkoholgrensen til 21 grader. Jeg har intet særlig imot, om det viser sig nødvendig, å gå med på den spanske understatssekretærs ønske om at innskrenkninger utover de i traktaten forutsatte, sålenge traktaten står ved makt, ikke kan skje. Dette finner jeg dog nokså overflødig, da traktaten i så henseende inneholder tilstrekkelig sterke bestemmelser.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Nr. 47.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
26de juni 1922.

116. Da der ennu ikke er innløpet svar fra den spanske regjering og da dette når det kommer, må antas å kreve noen dages behandling, selv om saken påskyndes mest mulig, ber jeg Dem søke interimsavtalen forlenget en kort tid i forventning av at de nu pågående traktatforhandlinger vil føre til enighet i den nærmeste fremtid.

Nr. 48.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
27de juni 1922.

117. Mitt telegram 110. I Danmark er tollen for vin, herunder druevin og rosinvin, følgende: Musserende kr. 6,00 pr. liter, andre vine på flasker kr. 4,00 pr. liter og på andre beholdere, når alkoholgehalt ikke overstiger 14 volumprocent, kr. 0,75 pr. kilo, ellers kr. 1,15 pr. kg. Vin over 23 grader behandles som brennevin, likesom spiritusholdige væsker selv under 23 grader, som ikke representerer bestemt vintype. For utenlandsk vin betales ingen indre avgifter.

Nr. 49.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
27de juni 1922, optatt i Kristiania 27de juni
1922.

173. Deres telegram 116. Svar fra Spania innløpet og vil bli sendt telegrafisk. Avskrift sendes idag. Mitt 139 og 164. Jeg anser det for litet sannsynlig efter hvad der tidligere er uttalt, at Spania vil gå med på en yderligere forlengelse av interimsavta-

len. Jeg skal selvfølgelig gjøre mitt beste. Ennu anser jeg det litt for tidlig å bringe dette spørsmål på bane.

Jeg har fått det inntrykk at Spania med hensyn til den norsk-franske overenskomst vil være uavhengig og stå mest mulig fritt.

Nr. 50.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
27de juni 1922, optatt i Kristiania 28de juni
1922.

174. Den spanske utenriksministers svar har jeg mottatt idag. Det er holdt i en meget høflig tone og går ut på følgende: I artikkel I B er tilføiet «til enhver tid gjeldende» overensstemmende med Deres telegram 114.

Han beklaget derimot ikke å kunne medta på listene ståltrådtaug uten tekstilfibre, dynamoer under 5 000 kg. og kondensert melk med sukker. Hvad angår maskiner for hermetikkindustri kan svar ikke gis uten nærmere opplysning.

Spania er på den annen side villig til å medta silicium karbid, alkalisk fosfat og maskinpakning på liste B (se Deres telegram 102 og 11). Fersk fisk blir likeså medtatt på liste B.

Spania går med på at epler og pærer utgår av liste C. Derimot fastholdes den begjærte reduksjon for vindruer og de øvrige artikler i liste C, idet der fremholdes at også de spanske innrømmelseer vil utgjøre store beløp. Forsåvidt angår vin vil den spanske regjering tiltross for at den anser den begjærte tollsats, 34,5 øre, for meget høi for å gi ny prøve på god vilje gå med på å akseptere tollsatsene i traktaten av 25de august 1903, altså 40 og 70 øre pr. liter, henholdsvis for vin på fat eller flaske, idet Spania påberoper sig at vin er Spanias viktigste eksportartikkel for hvilken ønskes størst mulig fordel til gjengjeld for de store innrømmelser der gjøres likeoverfor norske

Om traktatforhandlingene med Spania.

produkter. Den spanske regjering går ikke med på å innskyte i artikkel 2, annet ledd, den foreslåtte tilføielse i sin helhet, men har intet imot å innskyte den første del av tilføielsen, hvori fastslåes at det gjelder vin under 14 grader om enn dette ansees overflødig, da artikkel 2 kun omhandler vin under 14 grader idet vin over 14 grader behandles i artikkel 3.

Slutningsprotokoll punkt 1. Spania enig akseptere den foreslåtte nye redaksjon idet artikkel 1 ønskes oprettholdt. Punkt 2. Spania foreslår under hensyntagen til de anførte grunne at dette punkt redigeres således «i tilfelle av at i visse år hvilkensomhelst bordvin hvortil der er referert i foregående punkt skulde overskride en alkoholstyrke av 14 grader skal den norske og spanske regjering komme overens om å fastsette et spillerum med hensyn til denne overskridelse efter forutgående angivelse fra spansk til norsk regjering av hvilken eller hvilke vine det gjelder.»

Punkt 3. Spania har med tilfredsstillelse bemerket at norske regjering vil anbefale 500 000 og har av den grunn stillet sig mest mulig imøtekommende likeoverfor norske ønsker. Spania er villig til som følge av de gjorte forestillinger å sløife annet ledd av punkt 3, i forvissning om at Norge ikke vil insistere på at «eller innskrenkningsordning» (jfr. Deres telegram 113) skal utgå. Den spanske regjering har intet å innvende mot i sin almindelighet å slutte sig til de synspunkter som er anførte i det under de norsk-franske traktatforhandlinger fremlagte memorandum. Derimot finner Spania å måtte opretholde punkt 3, ledd 3, tross de forestillinger som er gjort herimot, da det er en logisk følge av fastsettelse av en kontingent å fastsette dens sammensetning i store trekk. Det lengste hvortil spansk regjering i denne henseende kan strekke sig er at den er villig til å innskyte en klausul om at omhandlede fordeling av kontingenten kan revideres seks måneder efter konvensjonens ikrafttreden. Hvis de to regjeringer ikke kommer til enighet, forblir den i konvensjonen fastsatte fordeling ikraft.

Punkt 3, 4de ledd. Den spanske regjering kan ikke forstå, uten dog å underkjenne rekkevidden av de gjorte forestillinger, hvilke ulemper den norske regjering kan ha ved å akseptere det spanske forslag gående ut på å sikre forfølgelse av misbruk som selv om sådan er i strid med de norske autoriteters vilje utvilsomt kan gjøres av dem som ikke deler den norske regjeringens opfatning og gode tro.

Punkt 4. Spania er enig i de norske bemerkninger.

Punkt 5. Spania ser med tilfredshet at Norge etterkommer det spanske ønske herom.

Punkt 9. Spania har intet å innvende mot gjensidighet, men ikke med den foreslåtte form som er illusorisk, men med en ordning som sikkrer full gjensidighet.

Nr. 51.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 28de juni 1922, optatt i Kristiania 29de juni 1922.

175. Mitt telegram 174. Jeg vil ikke undlate å gjøre opmerksom på at som muligens medvirkende til Spanias stilling til vintollspørsmålet tør være dels en eventuell valutastigning, da traktaten må forutsettes å bli av en viss varighet, dels at Norge kan forlange tollene erlagt i gull, i likhet med hvad Spania har gjort.

Nr. 52.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 29de juni 1922.

(119—120—121)

Deres 174. Man vil senere komme tilbake til satsene i tollforslagenes 3 lister. Disse er nu under sakkyndig behandling. Man innskrenker sig derfor her til følgende:

Om traktatforhandlingene med Spania.

Toll på vindruer. Tross det økonomiske offer vil norske regjering gå med på spanske forslag.

Vintollen. Her kan norske regjering ikke gå så langt som Spanias forslag av hensyn til de store økonomiske konsekvenser som det vil medføre ikke minst fordi satsene for vin fra Frankrike og andre land automatisk samtidig må nedsettes. For å imøtekomme Spanias ønske er man imidlertid villig gå så langt som 50 og 150 øre pr. liter henholdsvis for vin på fat og på flasker. Da importen av vin på flasker er av mindre betydning for Spania fordi hovedimporten fra dette land foregår på fat vil bibehold av den nuværende flasketoll ikke spille nevneverdig rolle for Spania.

Disse tollsatser som vil representere et meget stort økonomisk offer for Norge er i virkeligheten meget lave for eksempel sammenlignet med Danmarks og Sveriges, for det første fordi disse er gradert etter alkoholstyrken og dernest også fordi de i begge disse land er belagt med meget store direkte avgifter til fordel for staten.

Den norske regjering går naturligvis ut fra at der ved vin på flasker i konvensjonen ikke forstås musserende vine og at tollene for disse siste som er 300 øre pr. flaske overhodet ikke vil bli berørt av konvensjonen.

Den norske regjering aksepterer artikkel 2 annet ledd og forlanger etter det av Spania opplyste ikke innskutt tilføielsen om at det gjelder vin under 14 grader. Man er dog overrasket over Spanias nektelse gå med på norske redaksjon da denne var overensstemmende med spanske utenriksministers uttalelse i note av 14de september 1921.

Punkt 1 i slutningsprotokollen, den nye redaksjon er tilfredsstillende.

Punkt 2. Den norske regjering kan ikke akseptere dette punkt i den av Spania forandrede form, da bestemmelsen lett kan bli oppfattet som åpnende adgang til i gitt tilfelle å gjøre 14 grader alkoholgrensen illusorisk. I franske traktat blev som før fremholdt kravet begrenset til de bestemte

viner sauterne og burgunder og den norske regjering kan ikke strekke sig lenger enn innrømme Spania lignende toleranse med hensyn til vin av spesiell navngiven art eller type som i enkelt årgang måtte antas å gjære over 14 procent. Den spanske regjering bes anmodet om å nevne slik vin.

Punkt 3. Den norske regjering har med tilfredshet bemerket at den spanske regjering er villig til å slutte sig til memorandum fremlagt under norsk-franske traktatforhandlinger, likeledes at annet ledd av punkt tre utgår. Hvad ordene «eller innskrenkningsordning» angår kan den norske regjering gå med på at disse ord blir stående men under den uttrykkelige forutsetning som uttales i vårt telegram nummer 115, at det på betryggende måte blir godtgjort at kontingentkravet bortfaller hvis Norge måtte beslutte å løfte nugjeldende grense fra 14 til 21 procent således at alle vine under 21 grader kommer inn under samme salgs- og omsetningsordning som nu gjelder vine under 14 grader. At der så lenge konvensjonen står ved makt ikke fra norsk side kan skje noen endring i den ordning til skade for omsetningen er en selvfølge. Man har forstått Spanias fastholdte krav på at ordene «eller innskrenkningsordning» blir stående således at Spania vil sikre sig kontingentens opretholdelse hvis der i Norge for vin over 14 procent men under 21 procent etableres en ordning som selv om den er lempeligere enn det nugjeldende forbud dog setter disse vine under andre bestemmelser (for eksempel rasjoneering) enn den som gjelder vine under 14 procent.

Punkt 3 tredje ledd. For å vise sin gode vilje går norske regjering i prinsippet med på det spanske forslag om fordeling av kontingenten. Norske regjering vil dog henstille at fordelingsbestemmelsen utgår av selve konvensjonen hvor den hverken formelt eller reelt synes å høre hjemme. Isteden foreslår man følgende ordning som eventuelt bør fastslås ved særskilt noteutveksling:

For det første halvår efter konvensjo-

Om traktatforhandlingene med Spania.

nens ikrafttreden vil den norske regjering forplikte sig til å dra omsorg for at kontingenten kjøpes efter de årlige forholdstall som spanske regjering har foreslått. Efter det første halvårs utløp vil kontingentens fordeling hvert år i god tid bli å drøfte mellem de to regjeringer eller dem de dertil bemyndiger. Opnaes ikke enighet skal innkjøpene i vedkommende år foregå på grunnlag av det forrige års fordeling.

Punkt 3 fjerde ledd. Bestemmelsen aksepteres i følgende form: Den norske regjering forplikter sig til å dra omsorg for at nevnte vine, brennevine eller likører i Norge ikke undergis noen behandling hvorav følgen vil representere en forandring i deres natur og spesielle karakter.» Det er en selvfølgelig forutsetning at bestemmelsen ikke tar sikte på det i artikkel 3 sjette ledd «hvilken ordning o. s. v.» foreskrevne salg eller anvendelse av de omhandlede produkter i industrielt, farmasøitisk, vitenskapelig eller teknisk øiemed.

Punkt 9. Likeså litt som Norge kan kreve norsk lovgivning gjort gjeldende i Spania, likeså litt kan norsk lov på dette område fordres omgjort efter den spanske. Punktet må derfor redigeres slik at det ikke nødvendiggjør endring av gjeldende lovgivning i noe av landene. Norge forlanger ikke at norske borgere i Spania skal behandles bedre eller anderledes enn andre fremmede lands borgere, og spaniere i Norge vil i alle henseender nyte godt av den norske lovgivning på dette område og stilles like gunstig som andre fremmede lands borgere. Den norske regjering vil foreslå punktet redigert som følger: «Begge lands respektive undersåtter skal gjensidig ha full næringsfrihet med hensyn til adgang til å drive handel og industri i det annet land overensstemmende med hvert av landenes lovgivning således at norske undersåtter i Spania og spanske undersåtter i Norge skal være likeså gunstig stillet som ethvert annet fremmed lands understatter.

Sjøfartstraktaten. Man forventer forslag til opsettelse av særskilt protokoll

overensstemmende med forslag i Deres telegram 167 og i mitt telegram 107.

Så langt som forhandlingene nu er nådd går man ut fra at ordning kan treffes som hindrer tollkrig fra første juli.

Tilstil spanske regjering note overensstemmende med foranstående.¹

Nr. 53.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
29de juni 1922.

122. De bedes hurtigst mulig tilveiebringe opplysninger angående fremmede undersåtters adgang til å etablere sig og drive handel i Spania. Lignende opplysninger vil bli Dem tilsendt forsåvidt angår utlendinger i Norge.

Nr. 54.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
30te juni 1922.

123. Mitt telegram 121. Gjør spanske utenriksminister oppmerksom på at spanske regjering i forslag av 14de september 1921, artikkel 1, foreslog anvendt på spanske produkter opført i tariff B, i traktaten 1905 de i nevnte tariff fastsatte satser med 50 procent tillegg. Dette vilde eventuelt ha bragt vintollen op til henholdsvis 60 (40 plus 50 procent) og 105 (70 plus 50 procent).

Nr. 55.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
30te juni 1922.

124. Mitt telegram 121 angående slutningsprotokollens punkt 2. Til Deres personlige veiledning.

¹ Note overensstemmende hermed tilstillet spanske utenriksminister 2nen juli 1922.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Den norske regjering ser helst at dette punkt utgår. Det er egnet til å vekke misstemning og misforståelse i Norge. Det er den norske regjerings overbevisning at i det praktiske liv og med vinhandelen ordnet gjennom monopol som nu foreslått i Norge vil de her befryktede vanskeligheter overvinnes hvor det gjelder ren kontrollert vin av under 14 graders typen som et enkelt år måtte ha gjæret over 14 grader. Dertil kommer at punktet opsatt og redigert som Spania ønsket må forutsettes å bli etterfulgt av krav om enslydende bestemmelser i franske traktat. Likeledes til Deres personlige veiledning angående slutningsprotokollens punkt 3, ledd 4:

Også denne bestemmelse endog i den nu av norske regjering foreslåtte redaksjon ser norske regjering helst utgår. Den synes nokså overflødig særlig hvis vinhandelen legges under monopol og man derigjennem har full og god garanti mot at ethvert misbruk og enhver forfalskning av spansk vin finner sted. Den norske regjering har jo også her all myndighet og rett til å skride inn likeoverfor ethvert slikt misbruk.

Nr. 56.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
1ste juli 1922.

125. Deres 174. Maskiner for hermetikkindustrien. Legasjonen bedes sette sig i forbindelse med generalkonsul Sømme som i egenskap representant for norske eksportfirma Middelthon, Stavanger, vil forsyne legasjonen med nødvendige opplysninger.

Nr. 57.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
1ste juli 1922.

126. Mitt telegram 122. For å kunne få handelsbrev må såvel norske som fremmede statsborgere være innvånere av riket,

det vil si ha opholdt sig her i landet i minst et år og fremdeles være bosatt her, se lov om handelsnæring av 16de juli 1907 § 2. Det samme gjelder for de fleste arter av handel som kan drives uten handelsbrev se lovens §§ 12, 14 a, 17, 18, 19, 21, 22 og 29 a.

For erhvervelse av håndverksbrev kreves i denne henseende det samme som for erhvervelse av handelsbrev se lov om håndverksnæring av 25de juli 1913.

Endel særlige love medfører innskrenkninger i utlendingers næringsfrihet efter aktieloven av 19de juli 1910, jevnfør lov av 26de juli 1915, § 3, må i aktieselskap som driver bankvirksomhet alle aktieiere være norske statsborgere og efter lovens § 44 kan der i sådanne selskaper uten Kongens samtykke ikke velges til styremedlemmer andre enn norske statsborgere som er bosatt i Norge.

Videre bestemmer den almindelige konsesjonslov av 14de desember 1917 § 19 at selskaper som ikke er helt norske ikke kan erverve fast eiendom her i riket uten Kongens tillatelse likesom konsesjon til erhvervelse av større vannfall og kraftleie efter den nevnte lovs § 4 jevnfør § 2 og § 23, kun under særlige omstendigheter og konsesjon til erhvervelse av skog efter skogkonsesjonslovens § 7 overhodet ikke kan meddeles sådanne selskaper. Det bemerkes at også norske borgere må ha konsesjon for å kunne erverve større vannfall eller drive bergverk. Efter den almindelige konsesjonslovs § 2 post 4 og § 13 post 4 skal der når konsesjon meddeles til erhvervelse av vannfall eller bergverk blandt annet betinges at der såvidt mulig bare skal benyttes arbeidere og funksjonærer som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett.

Nr. 58.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
4de juli 1922.

127. Mine telegrammer 102 og 119. Sakkyndiges uttalelser går ut på ønsket om

Om traktatforhandlingene med Spania.

at klippfisktollen traktatfestes idet Spania krever sin viktigste artikkel vin tariffbundet med en tollsats som representerer betydelig nedslag i nugjeldende toll og store økonomiske ofre for Norge. På den anden side forhøier Spania tidligere tariffsats for klippfisk fra 24 til 32 pesetas og ønsker den ikke lenger traktatbundet.

Sakkyndige beklager at mens Spania krever og opnår almindelig mestbegunstigelse fra Norges side inskrenker Spania sig til å innrømme denne fordel kun for enkelte navngivne norske artikler foran gjengitte passusser meddeles til Deres underretning og eventuelle benyttelse.

Som følge av manglende generell mestbegunstigelsesklausul fra spansk side henstiller de sakkyndige til norske regjering å anmode den spanske regjering om å avgi et underhånds tilsagn gående ut på at eventuelle senere anmodninger fra norsk side om opførelse på liste B av mulige nye norske eksportartikler vil bli behandlet med velvilje.

Med hensyn til de enkelte tariffsatser går de sakkyndiges uttalelse ut på følgende:

Skind- og benfri klippfisk innpakket i tre eller blikkemballasje bør fortolles som klippfisk og ikke som hermetikk.

På liste B ønskes tilføiet følgende varer: Portland cement (kunstig), petroleums- og råoljemotorer, metallduk for papirfabrikasjon, sandpapir og smergellerred, herdet fett (se spanske tolltariff nummer 806) fiskehermetikk (se spanske tolltariff nummer 1425), maskiner for hermetikkindustrien (hvorom tidligere telegrafert).

Nr. 59.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 4de juli 1922.

128. Sakkyndige foreslår titanhvitt tilføiet i tabell A med tollsats 8 pesetas 100 kg.

Man foreslår opført med 10 centimes pr. kilo. Der bør ingen forskjell være i tollbehandlingen mellom Norgessalpeter og Chilesalpeter. Det bemerkes at Norgessalpeter og Chilesalpeter er fullstendig likestillet med hensyn til tollbehandling andre land.

Sild- og fiskemel som anvendes til kraftfôr bør tollbehandles som guano og ikke som dyravfall. Liste C. Sakkyndige finner norske regjering ikke bør tariffeste eller nedsette tollsatsene for korkpropper idet der nødvendig av hensyn til den norske korkindustri opretholde nuværende minimalsatser kroner 1,50 pr. kilo for korkpropper over 31 millimeters lengde og kr. 0,50 for korkpropper under 31 millimeters lengde. Det bemerkes at norsk korkindustri i stor utstrekning henter sine råmaterialer fra Spania og at den allerede nu har store vanskeligheter å kjempe med på grunn av den stadig stigende import av ferdig skåren kork fra Spania og Tyskland til lavere priser enn de den norske industri nu kan produsere til.

Norske regjering slutter sig til foranstående tarifforslag fra sakkyndige. For korkproppers vedkommende ønsker norske regjering prinsipalt at disse ikke medtas tabell C. og subsidiært må den kreve at tollen opføres med nugjeldende satser.

Likeledes slutter norske regjering sig til det ovenfor gjengitte forslag om anmodning til spanske regjering om å avgi underhånds tilsagn eventuell opførelse på liste B. mulige nye norske eksportartikler.

Nr. 60.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 5te juli 1922, optatt i Kristiania 5te juli 1922. 1922.

178. Deres telegram 122. Spansk konstitusjon artikkel 2 fastsetter at utlendinger fritt kan nedsette sig på spansk territo-

Om traktatforhandlingene med Spania.

rium og drive industri eller hengi sig til hvilkensomhelst art arbeide for hvilket loven ikke fordrer bestemte kvalifikasjoner fastsatt av spanske autoriteter.

Handelslovens artikkel 15 er referert gjennom skrivelse 229 og 242. Disse to artikler er blitt offisielt meddelt legasjonen til belysning av utlendingers adgang til å drive handel og industri i Spania.

Nr. 61.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juli 1922.

130. Deres 174. Mitt 119.

Jeg ber Dem sørge for at der i slutningsprotokollens punkt 7 efter ordene «et statsmonopol» blir tilføiet ordene «et statskontrollert monopol».

Nr. 62.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 6te juli 1922.

131. Mine telegrammer 127 og 128.

Jeg ber Dem henlede spanske regjeringens oppmerksomhet på at tørrede grønnsaker som i det spanske forslags tabell C. er opført med en sats av 40 øre har en lavere minimalsats i den nugjeldende norske tolltariff nemlig 25 øre.

Nr. 63.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt 7de juli 1922, optatt i Kristiania 8de juli 1922.

180. Deres 127 og 128. Oversendte igår, 6te, spanske utenriksministerium note.

Angående forlengelse interimsavtale tilstilletes 3dje juli Spanias utenriksminister note. Deres telegram 130 og 31 er skriftlig meddelt Spanias utenriksministerium idag, 7de.

Nr. 64.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 10de juli 1922.

134. Mine telegrammer 127 og 128. Sakkyndige har uttalt at følgende artikler ønskes påført liste A, subsidiært B:

Pakningspapir, gatesten, bygningssten, kantsten, fortaughseller og andre arbeider av granitt og annen sten, molybden, syresalt og feltspat. Det er likeledes ønskelig at skurlast og høvellast samt tretjære opføres liste B. Sakkyndige formoder hvalolje inngår spanske tolltariffs nummer 804—805 og anbefaler i motsatt fall at hvalolje blir spesielt opført liste A. Likeledes går sakkyndige ut fra at tolltariffs nr. 1328 kun dekker fiskepulver bestemt menneskeføde og at norsk fiskemel som i Spania betraktes som guano blir å fortolle efter 214.

Jeg ber Dem arbeide for at ovennevnte ønskemål imøtekommes. Det er spesielt ønskelig å tariffeste tollsatsene for pakningspapir, stene og saltsyre.

Nr. 65.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt 10de juli 1922.

Telegrafer straks hvorledes De nu anskuer situasjonen.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Nr. 66.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
10de juli 1922.

Iaften meddeler Spanias utenriksminister i note at spansk regjering efter å ha prøvet saken beklager ikke å kunne gå med på ny forlengelse av interimsavtale.

Nr. 67.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
11te juli 1922.

182. Deres 135. Idag meddelte spansk understatssekretær at saken søkes påskyndet mest mulig, men traktatkommissjonen er i disse dage sterkt optatt av traktatforhandlingene med England og Tyskland samt gjennomgåelse av den franske traktat som nu skal offentliggjøres. Den engelske ambassadør sa mig han var kommet tilbake til Madrid fra sitt sommeropholdssted ved nordkysten for å forsøke å bringe de engelske traktatforhandlinger i orden. Jeg betonet overfor understatssekretæren nødvendigheten av å påskynde svar. Han meddelte han senest idag hadde hatt konferanse med traktatkommissjonen om det og sa at han vilde fortsette påskynde saken mest gjørlig, men turde ikke opgi noe bestemt tidspunkt isærdeleshet på grunn av de nevnte traktatforhandlinger.

Med directeur des affaires commerciales har jeg også idag konferert. Han uttalte sig i likhet med understatssekretæren. Han svarte på mitt spørsmål at klippfisktoll ikke var nedsatt i den franske traktat som et forlydende her vil vite. Jeg har likeledes

bedt directeur des affaires commerciales påskynde saken. Overfor begge nevnte herrer har jeg blandt annet fremhevet at det nu gjaldt at Spania stillet sig så velvillig som mulig til gjengjeld for de store opofrelser som er blitt gjort fra norsk side.

Jeg overleverte samtidig den spanske understatssekretær en verbalnote overensstemmende med Deres telegram 134. Skurlast og høvellast må ansees som allerede medtatt på liste B under nummer 100—103, og jeg har derfor gått ut fra at det var unødvendig nevne disse i noten. Jeg benyttet anledningen til å konferere om punkt 9 i slutningsprotokollen og satte ham inn i den norske lovgivning på dette område. Understatssekretæren lot nu til å stille sig mere forståelsesfullt. Jeg beklaget at Spania nektet forlenge interimsavtalen. Han svarte at man nu måtte håpe å komme til enighet om en traktat i nær fremtid.

Nr. 68.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
12te juli 1922.

Personlig veiledning. Deres 182. Regjeringen akter å forelegge saken for Stortinget for å få dets bemyndigelse til å underskrive. Da Stortinget ønsker avslutte sine forhandlinger i slutten av neste uke er det påtrengende nødvendig at svar fra Spania nu mottas. Særlig gjelder dette gjenstående hovedspørsmål. Detaljer angående tollspørsmålene vil kunne ordnes gjensidig også efterat Stortinget eventuelt har godkjent traktatutkastet.

Nr. 69.

Oversikt

utarbeidet i Utenriksdepartementet over spanske tollsatser for de
i liste B opførte norske varer.

No. i spanske tolltariff.			Minimum. Pesetas
97	Staver	100 kg.	2,00
98	Sleepers	100 »	1,30
99	Stolper, staker, pitprops inntil 25 cm. diameter	100 »	1,50
111	Trefat til vesker (vinfat) (sammensatt eller i deler)	100 »	20,00
112	Andre fat, også trekasser (sammensatt eller i deler)	100 »	4,00
100	Almindelig tre i planker over 75 mm. tykkelse, bord, logs etc. til skibsbygning	m ³	11,00
101	Planker og bord over 40, men ikke over 75 mm.	m ³	12,00
102	Planker under 40 mm.	m ³	13,00
103	Høvlede eller rendede planker	m ³	24,00
254	Ferromangan	100 kg.	9,00
255	Ferrosilisium	100 »	9,00
256	Ferrokrom, ferrotungsten og andre ikke nevnte legeringer	100 »	9,00
456	Aluminium i barrer og «dross»	100 »	8,00
457	Aluminium «plates, bars, tubes eller pipes»	100 »	20,00
458	Aluminium wire uten tekstildekke	100 »	30,00
459	Taug av aluminium wire med eller uten andre materialer ..	100 »	40,00
460	Aluminium i pulver og «beaten into leaves»	1 »	3,00
461	Bimetalliske «plates or sheets» av aluminium og et annet metall	100 »	60,00
462	Husgerådsgjenstande av aluminium og dets legeringer	1 »	6,00
463	Ikke nevnte fabrikata av aluminium	1 »	5,00
480	Zink, «bars, lumps, cake & scrap»	100 »	8,00
481	Zink, plater, blader (sheets), søm (nails) og wire	100 »	30,00
482	Zink, plater og blader, polerte	100 »	40,00
483	Zink, plater og blader, graverte i relief eller til grafisk kunst	1 »	2,50
484	Zink, varer «even if varnished»	100 »	90,00
485	Zink, varer med belegg av annet metall (undtagen gull og sølv)	100 »	170,00
486	Zink, varer (forgylte og forsølvte)	1 »	2,00
527	Heiser og kraner av alle slags, ikke over 100 kg. vekt ..	100 »	110,00
528	Do. over 100 til og med 500 kg.	100 »	80,00
529	Do. over 500 til og med 3 000 kg.	100 »	60,00
530	Do. over 3 000 kg.	100 »	50,00
575	Maskiner til heving av vann og til overrisling av land (pumper)	100 »	25,00
584	Maskiner til bevegelse av vesker ikke over 100 kg.	100 »	100,00
585	Do. over 100 til og med 500 kg.	100 »	90,00
586	Do. over 500 til og med 5 000 kg.	100 »	80,00
587	Do. over 5 000 kg.	100 »	30,00

Om traktatforhandlingene med Spania.

No. i spanske tolltariff.			Minimum. Pesetas.
588	Pumper og annet ildslukningsmateriell (ikke nevnt annetsteds)	100 kg.	85,00
890	Superfosfat av kalk, presipiterte fosfater og andre fosfatgjødningsstoffer som har kjemisk behandling	100 »	0,22
889	Alkalisk fosfat (alkaline phosphates)	100 »	15,00
923	Kalciumkarbid	100 »	30,00
	Siliciumkarbid		
1021	Tremasse, mekanisk	100 »	1,00
1022	Tremasse, kjemisk (cellulose)	100 »	0,10
1023	Papiravfall (og diverse annet råstoff til papirfabrikasjonen)	100 »	0,10
1024	Filler og vegetabiliske fibre til papirmasse	100 »	0,10
1025	Endeløst papir (skriv-, trykk- og innpakkings-), uskåret hvitt eller farvet «smooth or verjurado, glazed or not», inntil 20 gr. pr. m ²	100 »	60,00
1026	Endeløst papir av massens naturlige farve, ikke bleket eller «glazed» under 20 gr. pr. m ² samt papir til frukt-pakning	100 »	36,00
1027	Endeløst papir, 21 gr. eller mere og med mere enn 40 pct. mek. tremasse	100 »	20,00
1028	Endeløst papir med mere enn 10 pct. og mindre enn 40 pct. mek. tremasse	100 »	25,00
1029	Endeløst papir med mindre enn 10 pct. eller ingen mek. tremasse	100 »	45,00
1030	Allslags papir med transparent vannmerke	100 »	65,00
1031	Annet uforarbeidet papir, ikke spesielt nevnt i tariffen ..	100 »	66,00
1327	Klippfisk og stokkfisk	100 »	32,00
1424	Fiskelim	100 »	2,50
29	Maskinpakning (asbest)	100 »	150,00
1496	Maskinpakning	1 »	3,00
1329	Fersk fisk (eller med tilstrekkelig salt for opbevaring) ..	100 »	20,00
18	Cement, hydraulisk kalk og puzzolan	100 »	2,00
19	Cement forarbeidet til hvilkensomhelst slags vare med eller uten metallkjerne («nucleus»)	100 »	6,00
499	Motorer (Internal combustion engines) drevet med tungt-flytende brennsel (diesel og semi-diesel) inntil 10 000 kg.	100 »	20,00
500	Motorer fra 10 000 til 50 000 kg.	100 »	15,00
501	Motorer over 50 000 kg.	100 »	10,00
25	Smergellerred	100 »	75,00
1042	Sandpapir	100 »	40,00
806	Herdet fett (fatty animal oils hardened)	100 »	30,00
822	Degras (moellon)	100 »	20,00
1441	Sardiner i bokser	100 »	50,00
1425	Hermetisk mat, ikke nevnt annetsteds (herunder visstnok fiskehermetikk)	1 »	3,00
	Maskiner for hermetikkindustri		
	Metallduk for papirfabrikasjon		
	Trerør		

Om traktatforhandlingene med Spania.

No. 70.

Skrivelse

fra Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap av 27de juni 1922.

Toll. Spania.

Vi refererer til tidligere korrespondanse angående tollbehandlingen av vårt Norgesalpeter i Spania og tillater oss å meddele, at vi nettop har mottatt underretning fra vårt kontor i Spania, hvorav vi forstår, at den tidligere foreslåtte tollsats for dette produkt i siste forslag er fastsatt til pesetas 0,25 pr. 100 kg.

Direktøren for vårt kontor tillegger, at han gjennom en av sine venner er blitt antydnet, at ovenfor nevnte sats ved ytterligere påtrykk nok vilde kunne reduseres til pesetas 0,10 pr. 100 kg., og vi bringer denne opplysning videre til departementet, idet vi formoder, at denne vil være av betydning ved de videre forhandlinger angående tollspørsmålet.

Som tidligere meddelt erlegger det konkurrerende produkt Chilisalpeter, til tross for sin store verdi kun en toll av pesetas 0,10 pr. 100 kg. Norgesalpeter og Chilisalpeter er ved tollbehandlingen i alle andre land helt sidestillet, og vi finner det derfor i høieste grad urimelig, når selv det modifiserte spanske forslag fastsetter en toll av vårt produkt, som ligger 150 pct. over tollen for Chilisalpeter. Vi vilde derfor sette meget stor pris på, at departementet under de videre tarifforhandlinger gjør sitt ytterste for å få redusert nevnte tollsats som ovenfor antydnet.

Nr. 71.

Skrivelse

fra Det kgl. departement for handel, sjøfart, industri og fiskeri av 3dje juli 1922.

I skrivelse av 15de f. m. har det ærede departement anmodet nærværende departement om en uttalelse angående det fra spansk side under 10de f. m. fremsatte for-

slag til en handelstraktat mellom Norge og Spania.

I anledning herav tillater man sig å meddele, at man straks oversendte avskrifter av traktatforslagets artikkel 1 samt av de til samme knyttede tre tabeller (A, B og C) til Norges Handelsstands Forbund, Norges Industriforbund, De Norske Eksportnæringsers Landsforbund, Landsforbundet av Fiskeribedriftens Forretningsmenn samt Fiskeridirektøren med anmodning om snarest mulig å avgi en uttalelse til nærværende departement i saken.

Fra de nevnte institusjoner har man derefter mottatt følgende skrivelser med bilag, hvorav avskrifter hoslagt oversendes:

- 1) Skrivelse fra Norges Handelsstands Forbund av 21de f. m.
- 2) Skrivelse fra Norges industriforbund av 29de f. m.
- 3) Skrivelser fra De Norske Eksportnæringsers Landsforbund av 27de og 30te f. m. hver med 1 bilag.

Idet man henviser til disse dokumenter og samtidig forbeholder sig senere å oversende de ytterligere uttalelser, som måtte innkomme fra de foran omhandlede institusjoner, tillater man sig — da det ærede departement har ønsket å motta dette departements uttalelse straks — å bemerke følgende, forsåvidt angår de grenø av Handelsdepartementets forretningsområde, som berøres av traktatforslaget:

Ad artikkel 1. Man vil ikke undlate å påpeke de ulemper, som vil kunne opstå for nye norske eksportartiklers vedkommende derved, at traktaten ikke tilstår Norge almindelig mestbegunstiget behandling i Spania, men kun garanterer sådan behandling for de varer, som er opregnet i tabellene A og B, hvorimot traktaten på den annen side sikrer alle spanske varer mestbegunstiget behandling i Norge.

Man tillater sig derfor å henstille, hvorvidt det ikke vilde være hensiktsmessig å søke opnådd et underhåndstilsagn fra den spanske regjering om, at eventuelle senere anmodninger fra norsk side om opførelse på

Om traktatforhandlingene med Spania.

tabell B av mulige nye norske eksportartikler vil bli behandlet med velvilje.

I tabell B antas å burde forlanges opført følgende ytterligere norske varer:

Portland cement (kunstig).

Petroleums- og råoljemotorer.

Metallduk («virer») for papirfabrikasjonen.

Sandpapir og smergellerret.

Maskiner for hermetikkindustrien.

(Nærmere beskrivelse av disse maskiner vil legasjonen i Madrid kunne erholde fra generalkonsul Sømme, Bilbao.)

I tabell A bør forlanges opført titan hvitt med en betraktelig tollnedsettelse (se Industriforbundets skrivelse), likesom tollen for Norgesalpeter antas å burde forlanges opført med 10 centimos pr. 100 kg. (samme toll som for Chili-salpeter).

Hvad angår tabell C har man fra Kristiania Korkfabrikanters Forening mottatt den i avskrift vedlagte skrivelse av 28de f. m., hvori protesteres mot den av Spania forlangte nedsettelse av tollen på korkpropper. Man finner i henhold hertil å burde henstille, at korkepropper søkes slettet av tabell C.

Ad punkt IX i slutningsprotokollen. Den her foreslåtte bestemmelse, som kommer i strid med norsk lov, er helt uantagelig og bør ombyttes med en bestemmelse om mestbegunstiget behandling med hensyn til adgangen for det ene lands borgere til å utøve næring i det annet land.

Bilag 1.

Skrivelse fra Norges Handelsstands Forbund til Handelsdepartementet av 21de juni 1922.

Vi mottok igår middag det ærede departements skrivelse av 19de ds. angående artikkel I i det spanske forslag til handels-traktat med Norge.

Idet vi med hensyn til det utilfredsstillende ved å få oss saken forelagt på sådan måte som skjedd — kun artikkel I — og

med så minimal frist, foreløbig henholder oss til telefoniske konferanser igår og idag med handelsdirektøren, tillater vi oss å meddele, at vi straks har satt oss i arbeide med saken og har sendt gjenparter av de fra departementet mottatte dokumenter til en rekke av de i saken mest interesserte av våre tilsluttede foreninger samt til våre utenbys styremedlemmer. Vi har anmodet såvel foreningene som styremedlemmene om omgående telegrafisk uttalelse; men da enkelte av foreningene og styremedlemmene hører hjemme i Nord-Norge — Tromsø, Hammerfest, Vardø og Vadsø —, vil det være umulig at ha deres svar før om ca. 1 uke. Straks svarene foreligger skal vårt forbunds uttalelse bli sendt det ærede departement, og vi går, hvis vi intet motsatt hører, ut fra, at vi ialfall har såpas frist på oss som efter foranstående helt nødvendig.

Bilag 2.

Skrivelse fra Norges Industriforbund til Handelsdepartementet av 29de juni 1922.

I anledning av det kgl. departements skrivelse av 19de ds. mottatt 20de ds. tillater man sig å meddele, at forbundet i sakens dokumenter savner endel opplysninger som må anses nødvendige for å kunne danne sig en fullt begrunnet mening om traktatforholdet til Spania. Man må derfor ta ethvert forbehold vedrørende industriens interesser i denne sak, forsåvidt det skulde vise sig at våre uttalelser kommer i noe motsetningsforhold til opplysninger som foreligger for den kgl. regjering angående traktatforholdet, men som ikke er meddelt oss i sakens dokumenter.

Man vilde finne det særlig uheldig om noen av de varesorter for hvis omsetningsmuligheter i Spania man tidligere har gjort rede, ikke skulde opnå en rimelig tollsats og mestbegunstigelse.

Man tillater sig å gjøre spesielle bemerkninger ved følgende varer:

Titan hvitt. Som departementet vil være opmerksom på beregnes tollen på

Om traktatforhandlingene med Spania.

hvite farver i Spania efter minimalsetsene som følger:

Tørre farver pesetas 52,50 pr. 100 kg.
 Revne farver . . . — 75,00 » 100 »

Disse høie avgifter vanskeliggjør selvfølgelig i meget vesentlig grad Titan Co.s arbeide på det spanske marked, hvor titanhvitt forøvrig har vunnet stor anerkjennelse og vakt en interesse som vil love godt for de fremtidige avsetningsmuligheter, hvis det vil vise sig mulig å levere varen der til en noe lavere pris. Av konkurransemessige hensyn har det selvfølgelig allerede forlengst vært nødt til å kalkulere sine priser cif spansk havn så lavt som overhodet mulig, men med de meget følelige tollavgifter er prisen kommet op på en høide som sterkt har hemmet en rimelig avsetning av varen. Det skulde derfor være meget ønskelig å få titanhvitt anført spesielt i den spanske tolltariff efter lavere satser enn de der nu er gjeldende for hvite farver fra land, hvis varer i Spania nyder mestbegunstigelse. Til sammenligning kan anføres, at de tilsvarende tollavgifter her i Norge for tiden utgjør:

For tørre farver kr. 7,00 pr. 100 kg.
 » revne farver . . . » 8,00 » 100 »

Da Spania også har sin egen innenlandske farveindustri skulde forholdet på begge sider være noenlunde likt, og vi håper derfor, at det vil vise sig mulig å få titanhvitt inntatt under tabell A, med en redusert tollsats der omtrent tilsvarende de avgifter som beregnes her i Norge.

Norgesalpeter.

Herom henvises til tidligere korrespondanse mellom Norsk Hydro og det kgl. utenriksdepartement.

Norgesalpeter har tidligere i Spania alltid vært tollbehandlet på like vilkår med Chilialpeter, hvilket også er tilfelle i alle andre land. Efter de nu foreslåtte satser skal Norgesalpeter imidlertid, istedetfor som tidligere efter mestbegunstigelsestariffen å svare pesetas 0,10, svare pesetas 0,25 pr. 100 kg. (løpenr. 886), mens satsen for Chilialpeter fremdeles er uforandret.

Det er oss uforklarlig, hvorfor Norgesalpeter på denne måte stilles i en annen klasse enn det konkurrerende produkt, og resultatet vil bli at Norgessalpeter efter all sannsynlighet vil få meget store vanskeligheter ved å kunne konkurrere på det spanske marked. Vi vilde derfor sette meget stor pris på, om departementet vilde gjøre sin innflytelse gjeldende for å få tollene redusert.

Portland cement.

Portland cement (artificial) er ikke opført i noen av de medsendte lister, og vi tillater oss å foreslå, at denne varesort medtas i fortegnelsen over varer som blir å tollbehandle efter reduserte satser (subsidiært innrømmes mestbegunstiget behandling).

Der er utvilsomt marked for norsk cement i Spania; men forretning umuliggjøres for tiden av de forhøiede tollsatser, pesetas 6,00, resp. pesetas 2,00, pr. 1000 kg. (mot tidligere pesetas 2,00 og pesetas 1,00). Da, såvidt vi har bragt i erfaring, maksimalsatsen pesetas 6 for tiden gjøres gjeldende for norsk cement, vil opnåelse av mestbegunstigelse utvilsomt betyde, at der på Spania kan påregnes en stadig og lønrende eksportforretning i norsk Portland cement.

Petroleums- og råoljemotorer.

Petroleums- og råoljemotorer (såvel båtmotorer som stasjonære motorer, såkalte semi-diesel motorer) fortolles for tiden såvidt vites efter den spanske tolltariffs løpenr. 499, 500 og 501.

Da norske firmaer tidligere har hatt endel eksport til Spania og der utvilsomt i fremtiden også — forsåvidt handelstraktat bringes istand — vil være marked for maskiner av norsk fabrikat, forutsatt at det, hvad fortollningen angår, blir behandlet som mestbegunstiget — tør vi be det ærede departement om å henlede oppmerksomheten på dette punkt.

Efter hvad det er meddelt forbundet fortolles maskiner av denne type importert fra andre skandinaviske land, iallfall fra

Om traktatforhandlingene med Spania.

Sverige, efter en lavere tollsats enn maskiner av norsk fabrikat.

Virer for papirfabrikker, metallduk.

Det vilde være av interesse å få metallduk (virer for papirfabrikker) opført på tabellen over mestbegunstigede varer. Der er fra et norsk firma i den senere tid levert endel metallduk til prøve til Spania, og fabrikken har det beste håp om at videre ordres vil følge. Det vilde da være uheldig, om tollsatsene skulde sette dem utenfor konkurransen.

Sandpapir og smergellerret.

Disse er ikke opført på listen over mestbegunstigede varer, hvorfor man tillater sig å henlede departementets oppmerksomhet på dem. Den norske Sandpapirfabriks representant i Spania har meddelt at fabrikken har gode utsikter til å gjøre forretninger i Spania, såsnart den blir satt på like fot med andre land, men inntil så skjer kan den ikke gjøre forretninger der. Det er derfor meget om å gjøre, at dens artikler kommer inn under mestbegunstigelsessatsene.

Maskiner for hermetikkindustrien.

Et av våre medlemmer opplyser, at det nu var lykkedes fabrikken ved gjennom henved 20 år å levere maskiner som ved praktisk og omhyggelig konstruksjon utmerket sig fremfor andre fabrikata ved driftssikkerhet, soliditet og stor ydeevne å oparbeide et betydelig marked i Spania for sine maskiner. I de senere år har Spania endog vært dens viktigste marked inntil tollkrigen kom og avbrøt forbindelsen. Verkstedet har i de senere år gått til en rekke utvidelser og nyanskaffelser av moderne verktøimaskiner, vesentlig for å imøtekomme de spanske kunders krav. Siden tollkrigen brøt ut har fabrikken oparbeidet sig et lager av sådanne maskiner som har sitt spesielle marked i Spania.

Det vilde derfor være i høieste grad uheldig om der nu blev lagt hindringer

iveien for innførsel til Spania av verkstedets anerkjente gode maskiner. Verkstedet bemerker, at det heller ikke kan tenke sig muligheten av, at de spanske hermetikkfabrikanter finner sig tjent med, at de norske udmerkede fabrikata fortrenses til fordel for mindreverdige.

Industriforbundet tillater sig å gjøre det kgl. departement oppmerksom på at man ikke har fått sig forelagt spørsmålet om Norges traktatforhold til Spania i sin almindelighet og derfor ikke har kunnet avgi noen uttalelse herom.

For ordens skyll må forbundet dog bemerke, at det vil kunne vise sig meget skadelig for den norske industri ikke å kunne regne med mestbegunstigelse for et hvilket som helst produkt ved innførsel til Spania, idet dette vil virke stengende og deprimerende.

Videre ser forbundet sig nødsaget til å advare mot selve det hovedsprinsipp som synes å ligge til grunn for de fra departementet mottagne meddelelser, nemlig at man er iferd med å forlate det solide grunnlag hvorpå man tidligere har basert Norges handelstraktater, mestbegunstigelsen.

Bilag 3.

Skrivelse fra De norske Eksportnærings Landsforbund til det kgl. handelsdepartement av 27de juni 1922.

Traktatforhandlingene med Spania.

I besvarelse av departementets skrivelse av 19de ds. meddeles, at skrivelsen med bilage — bortsett fra promemoriaet — er blitt oversendt de tilsluttede foreninger samt endel styremedlemmer med anmodning om å avgi uttalelse i sakens anledning pr. omgående. Fra herr statsråd F. L. Konow er der innløpet en uttalelse av 22de juni d. å., som vesentlig angår klippfisk, og hvorav avskrift følger vedlagt. Senere idag eller imorgen vil der antagelig

Om traktatforhandlingene med Spania.

bli oversendt en uttalelse angående cellulose.

Hvad eventuelle uttalelser fra de tilsluttede foreninger angår, så er sakens dokumenter blitt ekspedert herfra, øieblikeklig departementets ovennevnte skrivelse innløp. Men det vil visstnok være umulig for foreningene i den korte tid, der er levnet dem, å kunne opgjøre sig noen begrunnet mening om de her foreliggende spørsmål. Såsnart uttalelserne innløper, skal de bli ekspedert.

Bilag 4.

Skrivelse fra firmaet F. L. Konow, Bergen, til De norske Eksportnæringsers Landsforbund av 22de juni 1922.

Traktatforhandlingene med Spania.

Der er altfor liten tid til å gjennomgå de enkelte satser, som foreslås fastslått i traktaten. Dog synes jeg, at spanierne krever gjennomgående forhøielse på sine satser, mot hvad de var før, mens der kreves sterkt avslag på de nugjeldende norske minimalsatser.

Med hensyn til vår hovedartikkel klippfisk, så hadde vi tidligere pesetas 24 pr. 100 kilo traktatbundet, mens man nu kun gir oss mestbegunstigelse. Nugjeldende tariff er pesetas 36¹. Da det er meget om å gjøre for kjøpere og tilvirkere av klippfisk å ha sikkerhet for helst i et lengere tidsrum at tollsatsene i Spania ikke kan undergå forandring, vilde det være å foretrekke at satsen for klippfisk blev traktatfestet.

Da Norge gjør et betydelig avslag på sine minimalsatser for vin og sydfruktar etc. og det ellers kan tenkes å gjøres større innrømmelser likeoverfor Spania, vilde det være særdeles ønskelig om man kunde formå Spania at sette klippfisktollen lavere eksempelvis 28 å 30 pesetas.

¹) Nugjeldende sats er 32. (Utenriksdepartementets anmerkning).

En senkning av tollene på klippfisk i Spania har erfaringsmessig vist sig å medføre en stigning på prisen for klippfisk, og dette vilde være særdeles velkomment, idet det er nødvendig, at fiskerne får høi betaling for sine produkter, hvis fiskeribedriften skal opretholdes. Hvis traktat med Spania slutes, efter hvad der er foreslått, vil vi få en meget ufordelaktigere og slettere traktat enn den siste.

Bilag 5.

Skrivelse fra De norske Eksportnæringsers Landsforbund til det kgl. handelsdepartement av 30te juni 1922.

Traktatforhandlingene med Spania.

I tilslutning til skrivelse av 28de ds. angående ovennevnte sak oversendes vedlagt gjenpart av skrivelse av 28de ds. fra Sild- og Fiskeskportørernes Forening, Trondhjem.

Bilag 6.

Skrivelse fra Sild- og Fiskeskportørernes Forening, Trondhjem, til De norske Eksportnæringsers Landsforbund av 28de juni 1922.

Ad traktatforhandlingene med Spania.

Man erkjenner mottagelsen av Deres ærede skrivelse av 21de ds. og bekrefter vårt gårstelegram sålydende:

«Spania. Følgende artikler ønskes medtatt under fordelaktigste tariff således at Norge ubetinget likestilles med ethvert annet land, guano, klippfisk, rogn, tran og saltet, røket, fersk sild. Dessuten bør fiskelim optas fra norsk side. Skinn- og benfri klippfisk pakket i tre- eller blikkemballasje bør fortolles som klippfisk ikke som hermetikk. Sild og fiskemel, som anvendes til kraftfor, bør fortolles som guano eller dyravfall.»

Man tillater sig å bemerke, at den tid som har vært levnet næringsorganisasjo-

Om traktatforhandlingene med Spania.

nene til å gjennomgå saken, er altfor knapp, likesom også det forelagte materiale er mangelfullt. Som følge derav kan ikke vår uttalelse bli så uttømmende som ønskelig vilde være.

Bilag 7.

*Skrivelse fra Kristiania Korkfabrikanter
Forening til Handelsdepartementet av 28de
juni 1922.*

Bekjent med at traktatsspørsmålet med Spania vil komme til behandling i Stortinget i løpet av uken og at Spania forlanger nedsettelse av tollen på korkpropper i dimensjon over 31 mm lengde fra kr. 1,50 til 0,50 pr. kg. må vi nedlegge en bestemt protest herimot.

Korkindustrien her i landet har siden krigens ophør arbeidet under trykkede forhold på grunn av den stadig stigende import av ferdigskåren kork fra Spania og Tyskland til adskillig lavere priser enn de vi kan produsere til.

Skal derfor nu tollene nedsettes vil stillingen bli aldeles uholdbar og arbeidsløsheten som allerede nu er stor innen faget vil derved ytterligere forøkes.

Vi er også anmodet av de utenbys korkefabrikker om å innsende en sådan skrivelse.

Nr. 72.**Skrivelse**

fra Det kgl. departement for handel, sjøfart,
industri og fiskeri av 5te juli 1922.

I forbindelse med skrivelse herfra av 3dje ds. angående det foreliggende utkast til en handelstraktat mellom Norge og Spania gir man sig den ære hoslagt å oversende avskrifter av:

- 1) En skrivelse fra Fiskeridirektøren av 1ste ds.
- 2) En skrivelse fra Norges Industriforbund av 3dje ds.
- 3) En fellesskrivelse fra Landsforbundet

av Fiskeribedriftens Forretningsmenn og Bergens Handelsforenings Fiskerigruppe av 1ste ds.

Idet man henviser til de i disse skrivelser inneholdte uttalelser, tillater nærværende departement sig for sitt vedkommende å henstille, at følgende ytterligere artikler søkes medtatt på den til traktaten knyttede tabell B (mestbegunstiget behandling i Spania):

Herdet fett (formentlig inngående under nr. 806 i den spanske tolltariff).

Fiskehermetikk (formentlig inngående under nr. 1425 i den spanske tolltariff).

I henhold til en fra det ærede departement mottatt underhåndsbeskjedd underrettet man Fiskeridirektøren om, at Spania har samtykket i, at fersk fisk opføres på tabell B.

Man henleder oppmerksomheten på de i Industrioerbundets forannevnte skrivelse inneholdte opplysninger angående titanhvitt.

Bilag 1.

Skrivelse fra Fiskeridirektøren til Handelsdepartementet av 1ste juli 1922

Med skrivelse av 19de juni med bilag (j.nr. 1651—22 H.) utbad det ærede departement sig min uttalelse i anledning av Spanias forslag til ny traktat, nevnte forslags artikkel 1.

Det ses at en rekke fiskeriprodukter er kommet med i tabell A (traktatfestede (reduuerte) tollsatser og mestbegunstiget behandling), således løpenr. i den spanske tolltariff 214 guano og andre organiske stoffe, 218 andre dyravfall hvorunder rogn, 802 urensset torsketrans, 803 medisintans, 804 andre animalske oljer, urensset, 805 do. rensset, 1328 fiskemel, 1331 annen saltet, røket eller marinert fisk undtagen i esker.

Jeg går ut fra at silde- og torskemel blir å fortolle efter 214 som guano, hvortil disse produkter visstnok meget benyttes i vinlandene, og ikke efter 1328, således at denne sats kun kommer til å omfatte fiske-

Om traktatforhandlingene med Spania.

mel bestemt som fødemiddel for mennesker, og ikke fiskemel som anvendes til guano, men også kan anvendes som kraftfor for husdyr. Jeg går videre ut fra at alle såkalte industrielle transorter, hvorunder simplere torske, sei og annen fisketran samt sel- og hvaltran blir å fortolle efter 804 og 805. Under 1331 forutsettes å gå saltet sild og røket sild. Vi skjelner i vår terminologi mellom fisk og sild.

Under tabell B (mestbegunstigelse) ses å være opført 1327 klippfisk, stokkfisk og 1424 fiskelim.

Det vilde selvfølgelig for fiskerienes og landets største eksportartikkel på Spania ha vært en fordel om den nuværende (eller en redusert) tollsats — 32 pesetas — kunde blitt traktatfestet som høieste sats. Det ses at forsøk er gjort herpå fra norsk side (Utenriksdepartementets promemoria). Hvorvidt Spania vil komme til å benytte sig av en eventuell adgang til å forhøie satsen for klippfisk, nu 32 pesetas, enten av fiskale eller protektionistiske grunne, er ikke godt å si. Tendensen synes overalt å gå i retning av forhøielse, og vi ser av forslaget at Spania selv vil ha traktatfestet satsene for alle sine hovedartikler. Det virker derfor noe usmakelig og er ikke utslag av gjensidighet, når Spania ikke vil forplikte sig til en høieste tollsats for vår viktigste artikkel som er et næringsmiddel, men krever en sådan forpliktelse av oss for sine næringsmidlers vedkommende. Imidlertid bør den påpekte omstendighet ikke foranledige annet enn mulige ytterligere forsøk på å rette på forholdet fra vår side. Vi står nemlig ikke alene om denne interesse, idet vi har en mektig bundsforvant i den britiske regjering som representerer verdens største klippfiskproduksjon, nemlig New-Foundlands, Kanadas, Skotlands og Englands. Likeledes har vi Danmark—Island. Forhøielse av klippfisktollen vil være like ubehagelig for disse land og forhåpentlig lede til samlede motforestillinger om der skulde bli gjort forsøk i den retning fra spansk side. Det er først og fremst av viktighet at vi kommer på like fot med de nevnte land.

Det vilde ha vært av interesse om fersk fisk (herunder fersk sild) var kommet med i tabell A, subsidiært tabell B. Vi oplevet i år at Frankrike pludselig innførte prohibitive tollsatter for fersk fisk og fersk sild. — Vi begynte ifjor eksport av fersk sild til de franske kanalhavne, men den blev i år stoppet. Der kan være mulighet for at vi kan opta den samme eksport på Spania, ja i disse dage avgår et norsk skib, leiet av spaniere fra Vesterålen til Barcelona med 60 000 kg. fersk fisk. Vedkommende skib har fryseri.

Andre land vil nu såvidt jeg forstår kunne opnå bedre behandling av fersk fisk enn vi.

Det vilde også ha vært av interesse om fettstoffer av dyr, ikke spesielt nevnt, 211—212, var kommet med i tabell A. Det formodes at under disse tollsatter går fett i fast form såsom herdet fett, hvalfett etc.

Det bemerkes at fiskehermetikk overhodet ikke er nevnt blandt de artikler som fra norsk side er krevet medtatt i tabell A. Der skal gå endel norsk hermetikk til Spania.

Bilag 2.

Skrivelse fra Norges Industriforbund til Handelsdepartementet av 3dje juli 1922.

Den spanske tolltariff.

Under henvisning til departementets telefonmeddelelse av 13de juni og våre skrivelser av 14de og 17de juni meddeles at Titaen Co. den 13de ds. telegraferte til sine agenter i Barcelona S/A Rabbe Bull følgende:

«From Norwegian Minister Madrid Norges Industriforbund has received following telegram regarding duty on Titanwhite: «Titanwhite har ikke kunnet medtas på spanske tabeller da tollnummeret ikke kan fastsettes uten prøver, som derfor eventuelt bedes sendt pr. omgående.» Please communicate immediately Norwegian minister giving him all necessary and available information regarding Titanwhite in Spain and

Om traktatforhandlingene med Spania.

send him samples of Standard pigment and paste. If analysis or composition asked for please inform that titanium White is a combination notabene not for mixture of about 30—35 % Titanium dioxyde and 65 %—70 % Bariumsulphate both components chemically precipitated into each other which cannot be separated by any mechanical procedure. Titanium White Standard A pigment is a mixture of 75 % Titanium White and 26 % Zinkoxide. Titanium White should not be classified under chemicals but under pigments and paints. If necessary hope you can go to Madrid.»

Bilag 3.

Skrivelse fra Landsforbundet av Fiskeribedriftens Forretningsmenn og Bergens Handelsforenings Fiskerigruppe til Handelsdepartementet av 1ste juli 1922.

Det ærede departements skrivelse av 19de ds. vedrørende forslag til ny traktat med Spania har vært behandlet idag i fellesmøte av undertegnede Landsforbundet av Fiskeribedriftens Forretningsmenn og Bergens Handelsforenings Fiskerigruppens styre, som forsåvidt angår fiskeprodukter har besluttet å uttale:

Man har av de foreliggende utkast notert sig, hvad man forøvrig vilde anse som en selvfølge ved opprettelse av ny traktat, at mestbegunstigelse er bibeholdt for klippfisk og stokkfisk og har forsåvidt intet å bemerke. Derimot må det ansees meget uheldig, at der ikke er opnådd traktatfestelse av den tollsats, der blir å erlegge av disse produkter, især klippfisk.

Dette må ansees så meget uheldigere, som tollsatsen for de under nr. 1331 nevnte fiskeartikler er traktatfestet, foruten at der for disse også gjelder mestbegunstigelse. Samtidig sees denne tollsats å være vesentlig redusert, mens den gjeldende sats for klippfisk er blitt forhøiet, en ordning, hvori der i sig selv synes å være liten konsekvens.

Tenker man sig tollsatsen for klippfisk ytterligere forhøiet, ligger det nær å frykte,

at land med heldigere kommunikasjonsforhold, nærmere liggende Spania, i ly av denne sats vil kunne oparbeide et nytt marked for de under nr. 1331 inngående varer til fortrengsel for vor klippfisk og stokkfisk.

Det fremgår ikke av det ærede departements skrivelse for hvor lang tid fremover den nye traktat eller de nye tollsatter vil bli gjeldende, men man vil straks tillate sig å uttale, at forsåvidt de kun blir gjeldende for 1 år, vil dette utvilsomt virke særdeles uheldig for fiskeribedriften, som så å si stadig vil stå overfor muligheten av at tollsattene vil bli forandret, et forhold som vil avføde usikkerhet ved planleggelesen såvel av fisket som eksporten.

Man vil ennvidere tillate sig å uttale sin beklagelse over at fersk fisk ikke er medkommet hverken på liste A eller liste B og at artikler som sild i alle tilvirkninger samt fiskehermetikk, såvidt man kan se, overhodet ikke har vært bragt i forslag fra norsk side for noen av disse lister.

Man har, av hensyn til den raskhet sakens ekspedisjon forutsettes gjort til gjenstand for, funnet å burde begrense sig til foranstående, som ikke gjør krav på å ansees uttømmende, likeså litt som man ved nærværende vil ha uttalt noet om størrelsen av de enkelte tollsatter.

Nr. 73.**Skrivelse**

fra Det kgl. departement for handel, sjøfart, industri og fiskeri av 8de juli 1922.

I forbindelse med skrivelse herfra av igår angående traktatforhandlingene med Spania gir man sig den ære hoslagt å oversende gjenpart av en skrivelse fra Norges Handelsstands Forbund av 6te ds. tillike med de deri nevnte 2 bilag.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Bilag 1.

Skrivelse fra Norges Handelsstands Forbund til Handelsdepartementet av 6te juli 1922.

Traktatforhandlingene med Spania.

I anledning av det ærede departements skrivelse av 19de f. m. tillater vi os herved i tilslutning til vor foreløbige skrivelse av 21de f. m. å bemerke:

Der er nu innløpet svar fra de fleste av de av vore tilsluttede foreninger, som vi i sakens anledning henvendte os til gjennom vore sirkulærskrivelser av 21de og 22de f. m. hvorav gjenparter vedlegges. Svarene vil nedenfor bli særskilt referert, forsåvidt de angår mere spesielle forhold med hensyn til tollsatser eller lignende.

De innkomne uttalelser gir uttrykk for en almindelig beklagelse over, at en for handelsstanden og landet så viktig sak som denne først er blitt forelagt vort forbund på et så sent stadium av forhandlingene, at det må ansees praktisk talt utelukket eventuelt å kune opnå nevneverdige endringer til det bedre i det for tiden foreliggende forhandlingsresultat, og man beklager også i høi grad, at saken er blitt forelagt med en frist og på en sådan måte, at det er blitt umulig å underkaste den en behandling, som noenlunde kunde svare til dens vitale betydning. Vedkommende foreninger tar i den anledning sine reservasjoner, og flere av dem, således Bergens Handelsforening, Skiens Handelsstands- og Industriforening, Arendals Handelsstands Forening, Kragerø Handelsstands Forening og Hammerfest Handelsstands Forening finner overhodet ikke å kunne uttale sig, når saken forelegges på denne utilfredsstillende måte.

Vi må også fra vor side, i tilslutning til hvad vi har fremholdt i vor foreløbige skrivelse av 21de f. m. og i sirkulærene av 21de og 22de f. m., ta den reservasjon, at vår behandling og vår uttalelse under disse omstendigheter kun kan bli ufullstendige, og vi finner det meget beklagelig og egnet til å vekke forbauselse, at regjeringen ikke på et tidligere tidspunkt har funnet grunn til å

forelegge saken for de interesserte organisasjoner.

Vi vil også påny presisere, at vi anseer det lite rimelig isolert å forelegge os en enkelt artikkel i traktatforslaget, da denne må antas i vesentlig grad å være påvirket av, hvad der på basis av forhandlingene måtte inneholdes i forslaget forøvrig. Det trenger således ikke nærmere påvisning, at når det foreliggende spanske forslag til gjensidige tollsatser og mestbegunstigelsesavtale er blitt så lite tilfredsstillende, som vi nedenfor skal påpeke, skyldes dette i første rekke det norske krav på å begrense importen av spansk hetvin og den for os uforståelige måte, hvorpå dette krav er blitt fastholdt, også efterat det burde stått klart, at kravet ikke kunde gjennomføres, men kun kunde skade forhandlingene. Vi mener med andre ord, at man, uten hensyn til sitt prinsipielle standpunkt til hetvinsforbudet, forlengst burde ha innsett, at det norske krav her var helt ugjennemførlig, og at det da ikke kunde tjene noen berettiget interesse å inherere det til skade for vor stilling under forhandlingene. Når vi efter forslaget eventuelt skal forplikte os til en årlig hetvinskontingent av 500 000 liter, er jo dette efter vor tidligere imports statistikk å dømme praktisk talt ensbetydende med hel oppgivelse av det norske importbegrensningsstandpunkt. At man da allikevel fastholder den efter spansk opfatning lite ønskelige form kontingent, når dette kun kan skje gjennom betydelige og uheldige innrømmelser på andre punkter, vidner i vore øine om en beklagelig mangel på evne til å sette landsinteresser over indrepolitiske partiinteresser.

Arten og omfanget av de innrømmelser, hvormed vi efter forslaget har måttet kjøpe den nevnte formelle begrensning av hetvinsimporten fremgår klart, når man sammenholder forslagets satser for norske og spanske varer med de tilsvarende satser, som gjaldt under den tidligere traktat. Norge har stort sett over hele linjen måttet innrømme Spania de samme satser som tidligere, mens de spanske satser gjennomgående er blitt betydelig forhøiet, således og-

Om traktatforhandlingene med Spania.

så for flere av vore viktigste artikler som f. eks. klippfisk og stokkfisk fra 24 til 32 pesetas, medisintran fra 2 til 6 pesetas.

Vor slette stilling i forhandlingene har dessuten fått et tydelig utslag i den mangel på gjensidighet, som etter forslaget skal gjelde med hensyn til mestbegunstigelse. Mens samtlige spanske varer innrømmes mestbegunstigelse, skal vi kun få sådan for de spesielle varesorter, som er inntatt i tabell A og B. Å måtte akseptere en sådan ulikhet forekommer os likefrem nedverdiggende og må antas å innebære de alvorligste konsekvenser for vor fremtidige stilling i traktatforhold. Hvis det på det nuværende stadium med noensomhelst utsikt til held kan gjøres, må vi inntrengende henstille, at hovedvegten legges på å få mestbegunstigelsen for norske varer utvidet mest mulig og helst til hel gjensidighet. Vi går da ut fra, at denne mestbegunstigelse er altomfattende, således at Spania ikke har anledning til å innrømme noe land gunstigere vilkår uten at vi i kraft av nevnte klausul *co ipso* nyter samme. Hvorvidt der i traktatforslaget er etablert noen sådan gjensidig begrensning av mestbegunstigelsen som avtalt i artikkel 17 i traktaten av 1892, kjenner vi ikke til, og om hensiktsmessigheten av en sådan kan vi på grunnlag av det foreliggende materiale ikke uttale os. Derimot vil vi med sikte på et spansk regjeringsforslag av mars i år, hvis videre skjebne vi ikke kjenner, spesielt peke på, at traktatutkastets mestbegunstigelsesklausul forutsettes å omfatte også sådanne reduserte spesialsatser, som den spanske regjering etter netop nevnte forslag skulde bemyndiges til å innrømme og som etter forslaget ikke skulde «overføres til noe annet land uten etter spesiell overenskomst og som kompensasjon for tilsvarende begunstigelse av spanske produkter.»

Men hensyn til de enkelte varesorter og satser tillater vi os å referere følgende av de til os innkomne uttalelser:

Fabrikkeier Helly Hansen, Moss (medlem av vort forbunds styre) skriver bl. a.:

«I anledning cirkulærskrivelser av 21de og 22de ds. meddeles at i anledning de traktatforhandlinger der pågår med Spania har jeg personlig erfaring hvad angår tollsatserne på korkpropper som nu er fra 50 øre til kr. 1,50 pr. kg. efter korkens størrelse og verdi, der efter Spanias forslag skal reduseres til 50 øre overhodet.

Vor industri kjemper en helt ulike kamp, fordi vore arbeidsutgifter ligger så betydelig høiere enn de spanske.

Hadde det ikke vært fordi de store konsumenter, bryggerier og vinhandlere så sterkt vil foretrekke norsk industri, var de fleste ordres allerede under nuværende tollsatser gått til Spania.

Fra min side sett må der altså tas alt mulig hensyn til den innenlandske industri.

Det er en landsinteresse, og ikke en interesse der angår mitt fag alene.»

Grosserer S. Gerrard, Kristiansand S. (medlem av vårt forbunds styre) telegraferer bl. a.:

«Herværende kryssfinerfabrikk sterkt interessert spanske marked. Disponenten finner satsene mestbegunstigende nytår 1921 tilfredsstillende.»

Fredrikshalds Handelsstands Forening skriver:

«For artiklene tremasse, cellulose og papir samt gatesten og bygningssten av grannitt er det for vor by av den største betydning, at disse varer skaffes de bedste betingelser for import på det spanske marked.»

Fredrikstad Handelsstands Forening telegraferer:

«Full likestilling med hensyn til mestbegunstigelse må fastholdes. Hvis den spanske tolltariffs nr. 918, 111—112 ikke inkluderer henholdsvis syresalt, kassebord og crabes må dette medtas. Likeledes herdet animalsk og vegetabilsk fett, kantsten, gatesten, finsten. Anbefaler overført tabell A tremasse, cellulose, papir, stav, slipers, kassebord, crabes, skurlast, høvellast.»

Sandefjord Handelsstands Forening går ut fra, at hvalolje inngår

Om traktatforhandlingene med Spania.

under løpenr. 804 og 805 i den spanske tolltariff.

Kristiansunds Handelsstands Forening telegraferer bl. a., at alle produkter i rå og foredlet tilstand av fisk, trelast, tremasse, aluminium, ferrosilicium, ferromangan, molybden og feltspat bør komme med på tabellene A og B.

Haugesunds Handelsstands Forening gjør spesielt opmerksom på, at det særlig for klippfisk, stokkfisk, hermetikk, hvalolje og tran er vesentlig, at disse varesorter opføres på liste A og får rimelige tollsats.

Aalesunds Handelsforening legger særlig vekt på mestbegunstiget behandling for klippfisk, stokkfisk, annen røket, saltet eller marinert fisk, rogn, guano, medisintan og urensset torsketran.

Kristiansunds Handelsstands Forening telegraferer:

«Man går ut fra at guano 214, rogn 218, tran 802—803, sild 1331, klippfisk 1327 blir medtatt under mestbegunstigede varer så Norge absolutt likestilles andre konkurrerende land. Fiskelim 1424 bør medtas fra norsk side under mestbegunstigelse. Skinn- og benfri klippfisk bør fortolles som klippfisk og ikke som hermetikk hvadenten trepakning eller blikkpakning. Fiskemel som anvendes til kraftfor bør fortolles som guano 214 eller som dyreavfall 218.»

Hvad Kristiansunds Handelsstands Forening således fremholder om fiskemel stemmer med, hvad en herværende sakkyndig har fremholdt likeoverfor oss. Vedkommende skriver, at han «leser 1328 fiskemel i tabell A ikke som fiskemel men som fiskepulver, et produkt som spesielt avdøde professor Wåge arbeidet meget med å få innført og som under krigen også dukket opp fra en fabrikk i Trondhjem. Hvis jeg har rett i dette, så er fishpowder bestemt for menneskeføde, mens det norske fiskemel i Spania alltid vil bli betraktet som guano.»

Trondhjems Handelsstands Forening gjør opmerksom på at blandt

norske eksportvarer av interesse mangler tretjære.

Fruktimportørernes Landsforening bemerker bl. a. med hensyn til de i tabell C anførte varer:

«For samtlige varesorter er tollens foreslått nedsatt til de før krigen gjeldende satser, hvorimot bananer og hasselnøtter er satt i en særklasse, nemlig:

Bananer 5 øre pr. kg. mot den gamle sats 2 øre pr. kg.

Hasselnøtter 40 øre pr. kg. mot den gamle sats 5 øre pr. kg.

Idet vi gjør opmerksom herpå, anmoder vi Dem om å søke utvirket, at disse varesorter ikke opføres i noen ugunstigere klasse, men anføres med henholdsvis 2 og 5 øre pr. kg.

Man undlater ikke å bemerke, at der som «nugjeldende tollsats» er anført nugjeldende minimalsats, hvorimot bananer og epler er anført med maksimalsatsene. De anførte tall blir følgelig å korrigere:

Bananer fra 40 til 10 øre pr. kg.

Epler fra 18 til 12 øre pr. kg.

Ennvidere er følgende løpenumre feilaktig anført:

222 epler, pærer. Skal være 166.

168 melon. Skal være 223.

Firmaet Chr. Matthiessen A/S, Kristiania, skriver:

«Som medlem av Fruktimportørernes Landsforening blev vi på et møte, under behandling av forbundets cirkulære av 21de, opmerksom på at der skal foreslås som fremtidig tollsats på:

Bananer kr. 0,05 pr. kg.

Da vårt firma er det største spesialfirma i landet i denne artikkel, ønsker vi å gjøre opmerksom på, at man herved vil sette denne artikkel i en særklasse og en ugunstigere klasse enn f. eks. vindruer, meloner, appelsiner etc.

Gjennem årrekker har bananer blitt tollbehandlet i klasse likestillet med disse artikler, og har tollsatsen tidligere vært:

Kr. 0,02 pr. kg.

Om traktatforhandlingene med Spania.

men under de nuværende tollforhandlinger med Spania øket til:

Kr. 0,10 pr. kg.

Når nu tollsatsene påny skal forandres, og der såvidt vi ser, blir lagt til grunn de før krigen gjeldende satser, så tør vi høfligst anmode Dem søke utvirket, at bananer ikke blir beskattet med høiere toll enn hvad tidligere har vært praksis, og at denne sats blir den samme som for druer, appelsiner etc. nemlig:

Kr. 0,02 pr. kg.

Bananens store næringsverdi fremfor alle andre fruktsorter er nu anerkjent i alle samfundsklasser, så det skulle være unødvendig å komme inn på dette. Det er dog verd å bemerke, at læger anbefaler bananer til syke, da den gir appetitt samtidig som tilstrekkelig næring, samt at barnelæger tilråder bananer, som del av spedbarns daglige kost.

Det er orienterende ved behandling av denne sak å fremholde finans- og tollmyndighetenes stilling til bananimporten i Sverige og Danmark.

I Sverige er bananen fritatt for all toll.

I Danmark erlegges for bananer kr. 0,01 pr. kg.

Det foranledigede ingen bemerkning fra importhold, når man i Norge under forhandlingene med Spania øket tollene på bananer fra 2 til 10 øre pt. kg., men når der nu skal utarbeides endelig og fremtidige tolsatser, tillater vi oss å fremholde ovenstående med anmodning om at det ærede Handelsstands Forbund henstiller til myndighetene at tollbehandlingen av bananer ikke blir under ugunstigere vilkår enn andre fruktsorter.»

Som innledningsvis fremholdt har vi her kun referert de uttalelser fra styremedlemmer og tilsluttede foreninger, som angår mere spesielle punkter vedkommende satsene.

Av de adspurte foreninger har følgende endnu ikke svart: nemlig foreningene i Sarpsborg, Moss, Tønsberg, Porsgrund, Stavanger, Bodø, Narvik, Tromsø, Vardø og

Vadsø. Vi peker spesielt på, at vi således på grunn av den knappe frist ikke har fått realitetsuttalelse fra noe styremedlem eller noen forening nordenfor Trondhjem.

Under henvisning til hvad vi således har fremholdt tillater vi oss inntrengende å henstille, at det foreliggende de spanske forslag såvidt mulig søkes modifisert overensstemmende hermed. Uten å komme inn på den indrepolitiske side av saken, er vi imidlertid av den mening, at det nu under enhver omstendighet er nødvendig å komme til en traktat med Spania på de vilkår, som nu kan fåes, idet opgaven derefter må bli på enhver mulig måte å søke gjenoprettet det tidligere gode handelspolitiske forhold mellom de to land for derigjennem å åpne veien for en noenlunde snarlig forbedring av traktaten i vår favør på de punkter, hvor den nu på grunn av vår uheldige forbudspolitik ikke kan bli tilfredsstillende.

Nr. 74.

Skrivelse

fra Finans- og Tolldepartementet av 4de juli 1922.

Det ærede departement har i skrivelse av 1ste d. m. anmodet om dette departements uttalelse angående det nye spanske forslag til en handelsavtale av 9de f. m. samt det norske svar herpå. I den anledning tillater man sig å bemerke følgende:

Ad artikkel 2. Av den foreslåtte tilføielse antas ordene «altså utenfor kontingenten» helst å burde utgå, da de kan komme til å virke forvildende, om sterk vin m. v. gis fri. Forøvrig må man erklære sig enig med den spanske regjering i at begynnelsen av tilføielsen er overflødig. Sees blott hen til tollbehandlingen vil det være hensiktsmessig at tollvesenet blott har certifikatene og alkoholestyrken å holde sig til.

Ad artikkel 5. Det synes lite rimelig, at traktaten ikke skal komme til anvendelse forsåvidt angår begunstigelser, som Spania

Om traktatforhandlingene med Spania.

tilstår de sydamerikanske republikker, da dette vil gi Spania en ganske annen stilling enn den Norge intar likeoverfor sine nabo-land.

Ad punkt 3 i «Slutningsprotokoll». Man forutsetter at der søkes inntatt en bestemmelse om at kontingentkravet bortfaller, hvis alkoholgrensen for innførsel til almindelig forbruk forhøies til 21 pct.

Med hensyn til tabell C bemerkes, at den nuværende toll for bananer (friske) er 10 øre pr. kg., for epler og pærer 12 øre pr. kg., og for tørrede grønnsaker 25 øre pr. kg., ikke som i tabellen anført henholdsvis 40, 18 og 40 øre pr. kg.

Der bør gjøres alt mulig for at vinkork (kork i større lengder enn 31 mm.) tariffnummer 326 og korkpropper med beslag tariffnummer 328 beholder den nuværende toll kr. 1,25 pr. kg. I den tidligere spanske tariff var tollen for ubearbeidet kork traktatbundet.

Man vil anse det meget ønskelig av fiskale grunne om den nuværende toll kr. 1,50 for flaskevin kunde bibeholdes, eller at der i ethvert fall opnåes en høiere tollsats enn kr. 0,70 for sådan vin. Man forutsetter at de musserende vine på flasker ikke blir bundet av traktaten.

I spansk forslag av 14de september 1921 (på spansk) benyttes ordet «fin». I spansk forslag av 9de juni 1922 (på spansk) benyttes ordet «consecuencia» («følge», «resultat»).

Ad artikkel 5 i siste spanske forslag.

De spansk-amerikanske republikker er følgende:

Argentina,
Chile,
Peru,
Venezuela,
Columbia,
Equador,
Bolivia,
Paraguay,
Uruguay,
Panama,
Costa Rica,
Nicaragua,
Honduras,
San Salvador,
Guatemala,
Meksiko,
Cuba.

Nr. 75.

Ad ordet «følge» i artikkel 4 i siste spanske forslag.

I norsk forslag av 4de mai 1921 (avfattet på fransk) benyttes ordet «but» (formål). I spanske forslag av 5te mai 1921 (avfattet på spansk) benyttes ordet «fin» som kan bety både «formål», «hensikt» og «resultat» (ende).

125 000 liter sherry	à kr. 2,70	kr. 337 500,00
225 000 » malaga	à » 1,65	» 371 250,00
100 000 » valencia eller taragona over 14 pct.	à » 1,35	» 135 000,00
50 000 » spansk brandy	à » 3,80	» 190 000,00

Nr. 76.

Skrivelse

fra konsul Hans Halvorsen av 11te juli 1922.

På anmodning tillater jeg mig å oversende en beregning over hvilke beløp den av den spanske regjering foreslåtte inndeling av den samlede kontingent på 500 000 liter vil representere.

Om traktatforhandlingene med Spania.

Prisene er beregnet efter gjennemsnittlig dagspris for rimelige kvaliteter og til dagens kurs på utenlandsk valuta, med tillegg av frakt og assurance, men eksklusiv toll.

Hvis toll skal medregnes vil denne med den nuværende tollsats kr. 0,70 pr. liter for de 450 000 liter vin utgjøre kr. 315 000,00 og for 50 000 liter spansk brandy kr. 140 000,00 efter kr. 2,80 pr. 100 pct.s styrke, idet den spanske brandy forutsettes importert i 50 pct.s styrke og på fat.

Det samlede kapitalutlegg vil således inklusiv toll utgjøre kr. 1 488 750,00.

Nr. 77.

Telegram

til den norske minister i Madrid, avsendt
12te juli 1922.

Jeg ber Dem fremholde muntlig i spanske utenriksministerium at norske regjering med stor beklagelse har mottatt meddelelse om interimsavtalens ikke fornyelse, og at Norske regjering føler sig skuffet ved meddelelsen i Deres telegram 182 om mulig forsinkelse spansk svar. Fra norsk side har man under disse ukers forhandlinger svart uten opphold på spanske forslag.

Nr. 78.

Telegram

fra den norske minister i Madrid, avsendt
13de juli 1922.

186. Deres 137. Under samtale med spansk understatssekretær omtalt mitt 182 nevnte jeg også at saken må forelegges Stortinget som snart ønsker oppløses. Dette har jeg også tidligere opplyst ham om. Efter Deres angivelse tidspunkt fant jeg det dog riktigst muntlig meddele ham idag at storting ønsker oppløses senest slutning neste uke. I den anledning lovet han svar skal bli avgitt snarest gjørlig. I overensstemmelse med Deres 138 beklaget jeg sterkt på vegne norske regjering at Spania ikke vilde fornye interimsavtalen så meget mere som Norge ikke var skyld i forsinkelse. Han sa således som referert i mitt 182 at dette var en grunn mere til at Spania vilde påskynde saken mest mulig for at man hurtigst kunde opnå enighet om traktat. En passant antydet understatssekretæren at spanske interesser muligens vilde bli berørt av en enkelt av de nye norske tollforhøielser, nemlig for syltede frukter eller lignende.